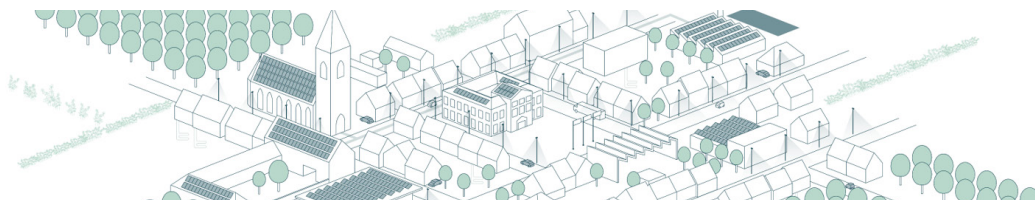

BURGEMEESTERSCONVENANT 2030
REGIONAAL ENERGIE- EN KLIMAATACTIEPLAN

oktober 2020

COLOFON

Dit document is een publicatie van:
Intercommunale Leiedal
President Kennedypark 10 - BE-8500 Kortrijk
tel +32 56 24 16 16 - www.leiedal.be
merel.goossens@leiedal.be

Ontwerpers:
Merel Goossens
Nele Vandaele
Dominiek Vandewiele
Thomas Holderbeke
Veerle Cox

In samenwerking met:

De dertien lokale besturen binnen het werkingsgebied van Intercommunale Leiedal: Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kuurne, Kortrijk, Lendeledede, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem en Zwevegem

ZeroRegio

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
2.	CO₂-BAROMETER 2005-2017	4
2.1.	WIJZIGINGEN IN METHODIEK	4
2.2.	ZUID-WEST-VLAANDEREN	8
3.	BURGEMEESTERSCONVENANT 2020	16
3.1.	DOELSTELLING: -20% CO ₂ -UITSTOOT	16
3.2.	VOORLOPIGE RESULTATEN	17
4.	BURGEMEESTERSCONVENANT 2030	19
4.1.	DOELSTELLING: -40% CO ₂ -UITSTOOT	19
4.2.	MITIGATIE	19
4.3.	ADAPTATIE	22
5.	BIJLAGE 1: ENERIGE- EN KLIMAATACTIEPLAN (SECAP)	24
5.1.	MITIGATIEMAATREGELEN	24
5.2.	ADAPTATIEMAATREGELEN	29
6.	BIJLAGE 2: CIJFERS PER STAD EN GEMEENTE	30
6.1.	ANZEGEM	30
6.2.	AVELGEM	32
6.3.	DEERLIJK	34
6.4.	HARELBEKE	36
6.5.	KORTRIJK	38
6.6.	KUURNE	40
6.7.	LENDELEDE	42
6.8.	MENEN	44
6.9.	SPIERE-HELKIJN	46
6.10.	WAREGEM	48
6.11.	WERVIK	50
6.12.	WEVELGEM	52
6.13.	ZWEVEGEM	54

1. INLEIDING

Het klimaat verandert en dat voelen we. Warmtere records sneuvelen, hittegolven volgen elkaar op, droogte én regenval worden extremer. Op 18 juni 2019 publiceerde de Europese Commissie haar analyse van de nationale energie- en klimaatplannen met het oog op de doelstellingen voor 2030. De conclusie? België scoort bijzonder slecht en de lat moet veel hoger. De Vlaamse regering stelde in december 2019 de definitieve versie voor van het Vlaamse Energie- en Klimaatplan 2030, en o.a. Bond Beter Leefmilieu stelt vast dat de noodzakelijke structurele omslag om tot effectieve CO₂-reducties te komen, ontbreekt. In Zuid-West-Vlaanderen ondertekenden de 13 burgervaders op 14 juni 2019 het vernieuwde Burgemeestersconvenant. Een CO₂-reductie van 40% tegen 2030 is een stevige uitdaging: ondanks diverse inspanningen strandden we in 2017 op een daling van 11% ten opzichte van 2005.

De opmaak van het SECAP en de regionale energiestrategie liepen synchroon en werden enerzijds binnen het Europees project HeatNet en anderzijds binnen het Vlaams gesubsidieerd Strategisch Project Zero Regio opgenomen. Binnen het Europees project HeatNet, dat de uitrol van slimme warmtenetten in Zuid-West-Vlaanderen wil versnellen, werd een strategie voor hernieuwbare energie en duurzame warmte in kaart gebracht in de “regionale ruimtelijke energiestrategie”. Bovendien werd in oktober 2017 het strategisch project Zero Regio opgestart, dat tegen 2050 streeft naar een klimaatneutrale regio. De vernieuwing van het Burgemeestersconvenant en de opmaak van het SECAP kaderen dan ook binnen de doelstelling van Zero Regio.

2. CO₂-BAROMETER 2005-2017

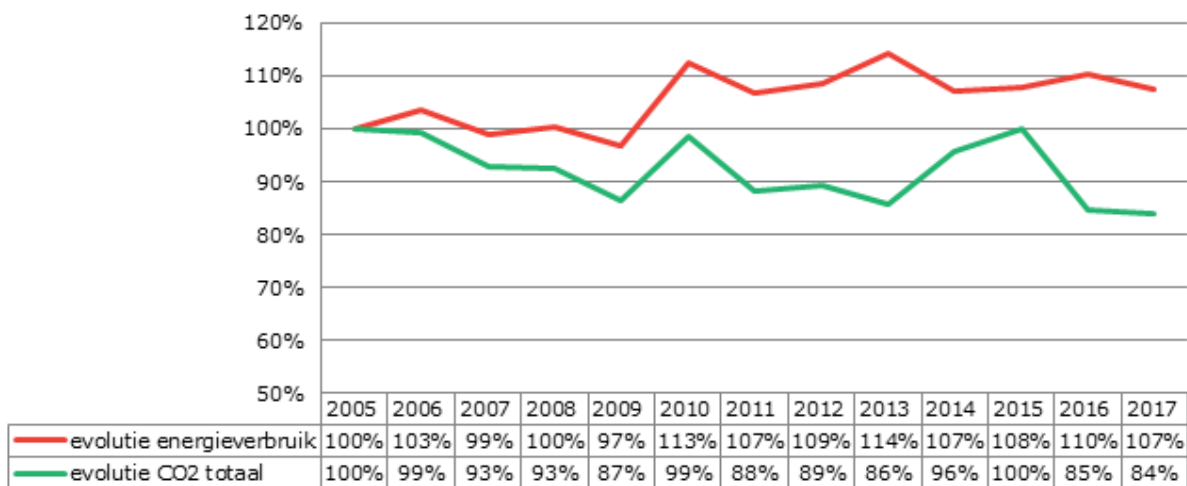
2.1. WIJZIGINGEN IN METHODIEK

Intercommunale Leiedal voorziet om de twee jaar een update van de CO₂-uitstoot in de regio. Ook voor elke stad en gemeente wordt afzonderlijk een hernieuwing van de cijfers voorzien. De bevestigde en meest recente cijfers voor 2017 werden eerder ook al geïntegreerd in de regionale energiestrategie.

Trendlijn

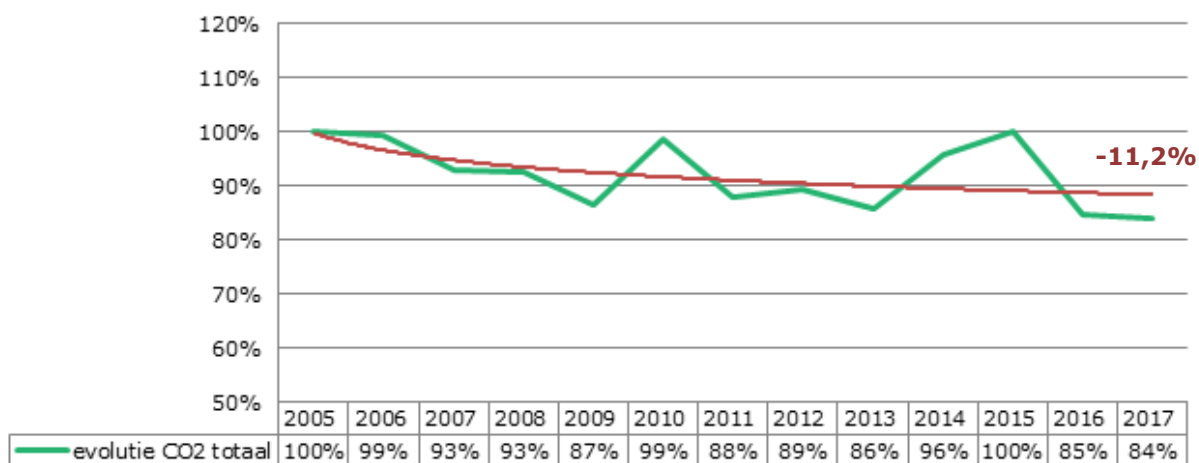
Twee jaar geleden, in 2018, werden de bevestigde cijfers voor 2014 en 2015 gecommuniceerd, waarbij tevens een inschatting voor 2016 en 2017 werd toegevoegd. De totale CO₂-uitstoot eind 2017 werd toen geschat op -11% t.a.v. 2005. Ondertussen zijn de bevestigde cijfers voor 2016 en 2017 beschikbaar en blijkt dat de regionale uitstoot in 2017 met 16% is verbeterd ten opzichte van 2005 (zie figuur 1). Niettemin werd beslist om niet langer met dit cijfer te communiceren. Zoals duidelijk op de grafiek te zien is, is de CO₂-uitstoot sterk afhankelijk van externe factoren, zoals o.a. warme winters of de stopzetting of opstart van industriële vestigingen in de regio. Hierdoor is het perfect mogelijk dat, zoals te zien tussen 2005 en 2009, op één jaar tijd alle winst die werd opgebouwd in de regio, verdwijnt. Om deze schommelingen zoveel als mogelijk te neutraliseren, zal vanaf deze rapportering gewerkt worden met een trendlijn. Deze trendlijn geeft de volledige evolutie weer van de CO₂-reductie tussen 2005 en het desbetreffende rapporteringsjaar. Als we deze trendlijn toepassen op de periode tussen 2005 en 2017 resulteert dit in een CO₂-reductie van 11,2%. Dit percentage wordt met andere woorden beschouwd als ‘het reeds gerealiseerde aandeel’ van de CO₂-reductie.

evoluties energieverbruik en CO₂-uitstoot (%), 2005-2017

FIGUUR 1: EVOLUTIE ENERGIEVERBRUIK EN CO₂-UITSTOOT TUSSEN 2005-2017

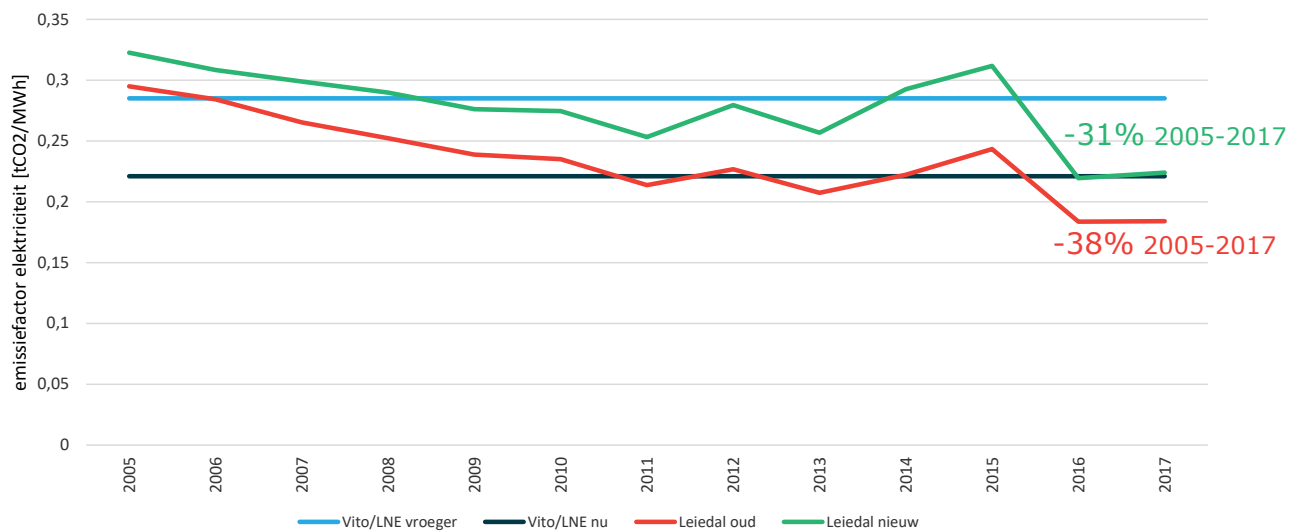
evoluties CO₂-uitstoot (%), 2005-2017

FIGUUR 2: DE TRENDLIJN GEEFT DE EVOLUTIE WEER VAN DE CO₂-UITSTOOT TUSSEN 2005-2017

Emissiefactor

Tot slot is ook het effect van de emissiefactor elektriciteit op de totale CO₂-uitstoot niet te onderschatten. Emissiefactoren worden gebruikt om een netto energieverbruik om te zetten naar een CO₂-uitstootequivalent. Voor fossiele brandstoffen wordt gewerkt met een vast getal in de loop van de tijd. Voor elektriciteit is dit anders: elektriciteit wordt aangemaakt uit een mix van bronnen, elk met hun eigen emissiefactor. De mix van bronnen die gebruikt wordt, wijzigt continu, dus wijzigt ook de emissiefactor voor elektriciteit. Tot op heden werd uitgegaan van een 'nationale emissiefactor' die jaarlijks wijzigde in functie van de manier waarop alle elektriciteit in het land opgewekt werd. Deze nationale emissiefactor wordt gebruikt voor alle in de regio geïmporteerde elektriciteit. Voor de zelf geproduceerde (groene) elektriciteit wordt uiteraard de reële emissiefactor (zijnde meestal 0) in rekening gebracht. Dit veroorzaakte echter een dubbel telling van de CO₂-winst veroorzaakt door bijkomende hernieuwbare elektriciteit. Om dit te vermijden berekent Leiedal vanaf nu een emissiefactor voor alle bovenlokale elektriciteitsproductie die enkel rekening houdt met de productie-installaties boven de 20 MW (zowel fossiel, nucleair als hernieuwbaar, zoals bijvoorbeeld windturbines op zee). Op die manier wordt dubbel telling van het gunstige effect van hernieuwbare energie vermeden. Uiteraard heeft dit een impact op de berekende CO₂ winst voor 2030 en 2050. Op figuur 3 is te zien hoe de actuele emissiefactor zich enerzijds verhoudt ten opzichte van de nationale emissiefactor die gehanteerd wordt door VITO/LNE en anderzijds ten opzichte van de emissiefactor die Leiedal de voorgaande jaren hanteerde.

FIGUUR 3: VERGELIJKING EMISSIEFACTOREN ELEKTRICITEIT VITO/LNE EN LEIEDAL DOORHEEN DE JAREN

2.2. ZUID-WEST-VLAANDEREN

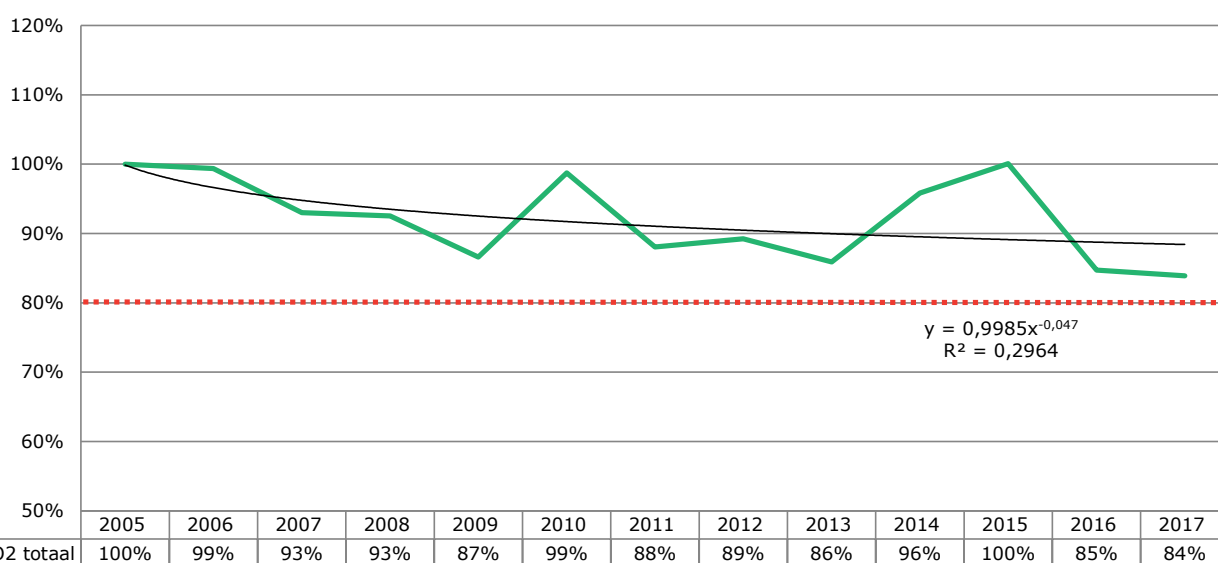
	CO ₂ -uitstoot 2005-2017/2019	-16%/-15%		
	Trendlijn CO ₂ -uitstoot 2017/2019	-11%/-13%		doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%
	Energieverbruik 2005-2017/2019	+7%/+10%		
	Aandeel duurzame energie 2017/2019	8,4%/8,4%		doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%
	Energiekost 2005-2017/2019	+54%/+56%		

2.2.1. Trendlijn CO₂-uitstoot

Zoals in hoofdstuk 2.1 reeds toegelicht wordt niet langer gecommuniceerd met de absolute CO₂-reductie in het jaar van rapportage. Op onderstaande grafiek zijn doorheen de jaren heel wat schommelingen te zien die hoofdzakelijk te wijten zijn aan externe factoren, zoals warme winters of het vertrek of de komst van industriële vestigingen. Om te vermijden dat het jaar van rapportage zich net in zo'n dal of piek bevindt en de CO₂-rapportage met andere woorden niet representatief blijkt, wordt vanaf 2020 gewerkt met een trendlijn. Deze trendlijn neutraliseert de schommelingen en geeft de algemene evolutie weer van de CO₂-uitstoot in onze regio.

Twee jaar geleden werd in de CO₂-barometer gerapporteerd dat de regio in 2017 11% CO₂ uitstoot zou gereduceerd hebben. Deze berekening werd opnieuw gemaakt met de bevestigde cijfers voor de volledige regio. Hieruit blijkt nu een reductie van 16% CO₂-uitstoot. Rekening houdende met deze meest recente cijfers strandt de trendlijn voor de CO₂-uitstoot van Zuid-West-Vlaanderen hierdoor op een reductie van 11,2%. Dit percentage wordt beschouwd als de reeds gerealiseerde CO₂-reductie. De regio scoort met andere woorden niet zo goed op het vlak van CO₂-reductie, zeker niet in het licht van het Burgemeestersconvenant. In 2014 ging de volledige regio het engagement aan om tegen 2020 20% CO₂-uitstoot te reduceren. In 2019 werd dit engagement reeds vernieuwd met tevens een vernieuwde ambitie om tegen 2030 maar liefst 40% CO₂ te reduceren. Het actieplan dat verder in deze neerslag verwerkt is, dient als basis om deze ambitie binnen de komende tien jaar te kunnen verwezelijken.

evolutie trendlijn CO₂-uitstoot (%), 2005-2017

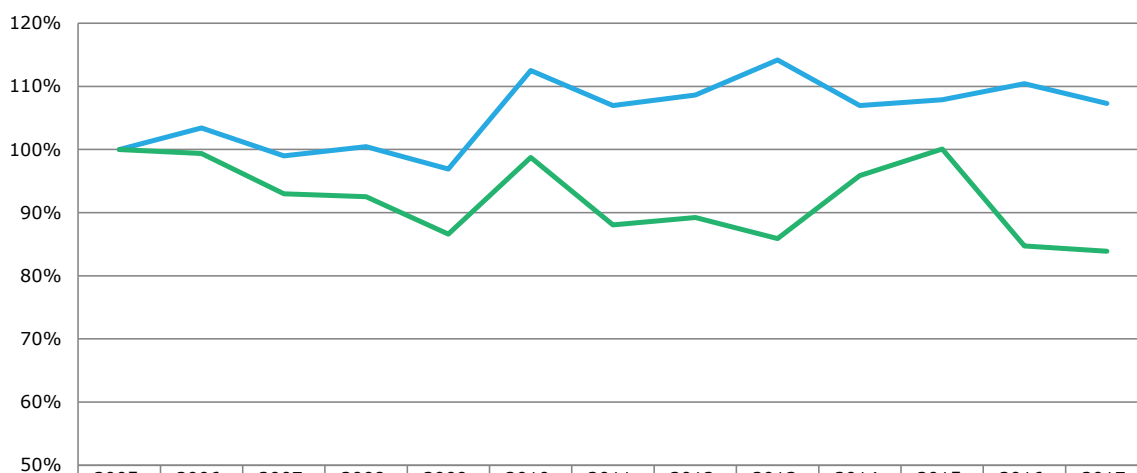
2.2.2. Evoluties energieverbruik en CO₂-uitstoot (%)

In de periode 2005-2017 verminderde de CO₂-uitstoot in Zuid-West-Vlaanderen met 16% ten opzichte van 2005. Klimatologische omstandigheden hebben een grote invloed op korte-termijnfluctuaties, zie vb. het effect van de koude winter van 2010. Maar de langetermijntrend tussen 2005 en 2017, zoals weergegeven door de trendlijn in paragraaf 2.2.1., is ondubbelzinnig dalend.

De uitstoot van broeikasgassen in Zuid-West-Vlaanderen is bijna volledig op de rekening te schrijven van het energieverbruik. Bij verbranding van brandstoffen komt CO₂ vrij, het belangrijkste broeikasgas.

Er is een duidelijke ont koppeling tussen de evolutie van het energieverbruik, en de evolutie van de CO₂-uitstoot. Terwijl het energieverbruik met 7% gestegen is in de periode 2005-2017, daalde de CO₂-uitstoot met 16%. Zo ontstond een kloof van 23%. Deze ont koppeling is een positief gegeven. Dit betekent dat per gebruikte eenheid energie er minder CO₂ vrijkomt. Dit wijst op een efficiënter gebruik van brandstoffen en meer hernieuwbare energie.

evoluties energieverbruik en CO₂-uitstoot (%), 2005-2017

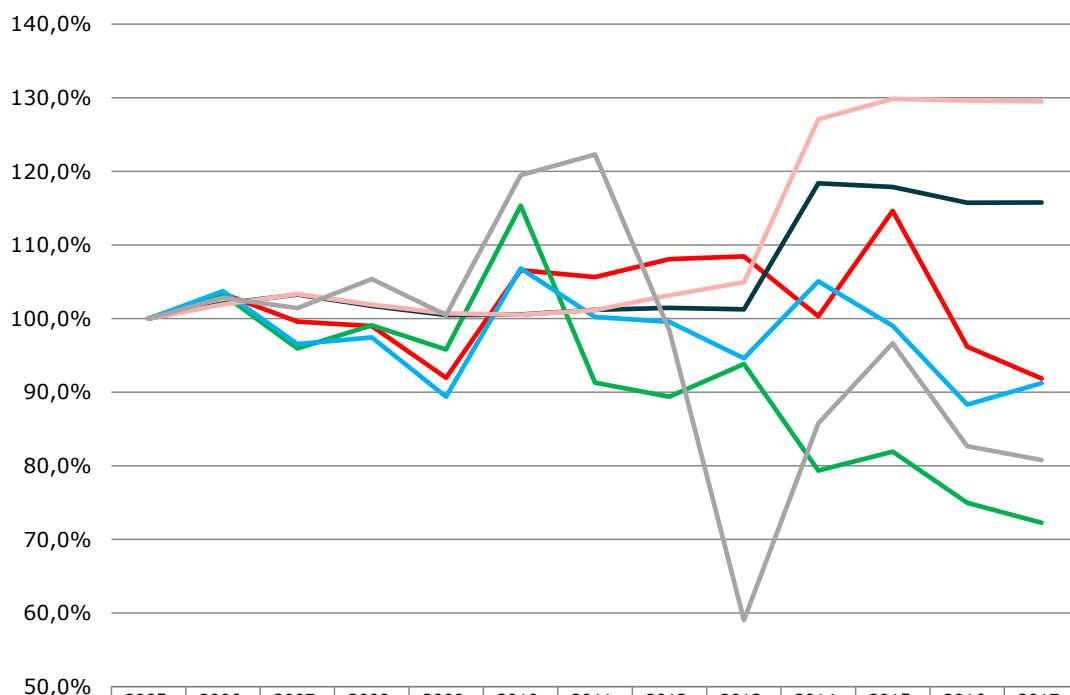

— evolutie energieverbruik	100%	103%	99%	100%	97%	113%	107%	109%	114%	107%	108%	110%	107%
— evolutie CO2 totaal	100%	99%	93%	93%	87%	99%	88%	89%	86%	96%	100%	85%	84%

2.2.3. Evoluties CO₂-uitstoot per sector (tCO₂%)

Binnen de zes belangrijkste sectoren die CO₂ uitstoten, stellen we verschillende trends vast tussen 2005 en 2017.

1. In de belangrijkste sector, de woningen, is de CO₂-uitstoot verminderd met 28%, hoewel er in dezelfde periode 8% meer huishoudens bijkwamen.
2. Bij de tweede belangrijkste sector, de industrie (zonder de zeer grote energieverbruikers), daalde de CO₂-uitstoot significant ten opzichte van 2005 (-9%).
3. Ook de derde belangrijkste sector, de handel en diensten (incl. openbare gebouwen), kende een mooi daling van -8% ten opzichte van 2005.
4. De lokale mobiliteit over lokale wegen en gewestwegen (interne factoren) nam sinds 2005 sterk toe met 16%.
5. De mobiliteit over snelwegen (externe factoren) steeg met 30%. Hieruit kan afgeleid worden dat de mobiliteit over snelwegen een groot aandeel vormt van de totale CO₂-uitstoot door mobiliteit, maar dat ook de lokale mobiliteit nog te sterk toeneemt.
6. De laatste sector, landbouw, kent een straffe daling van 19%.

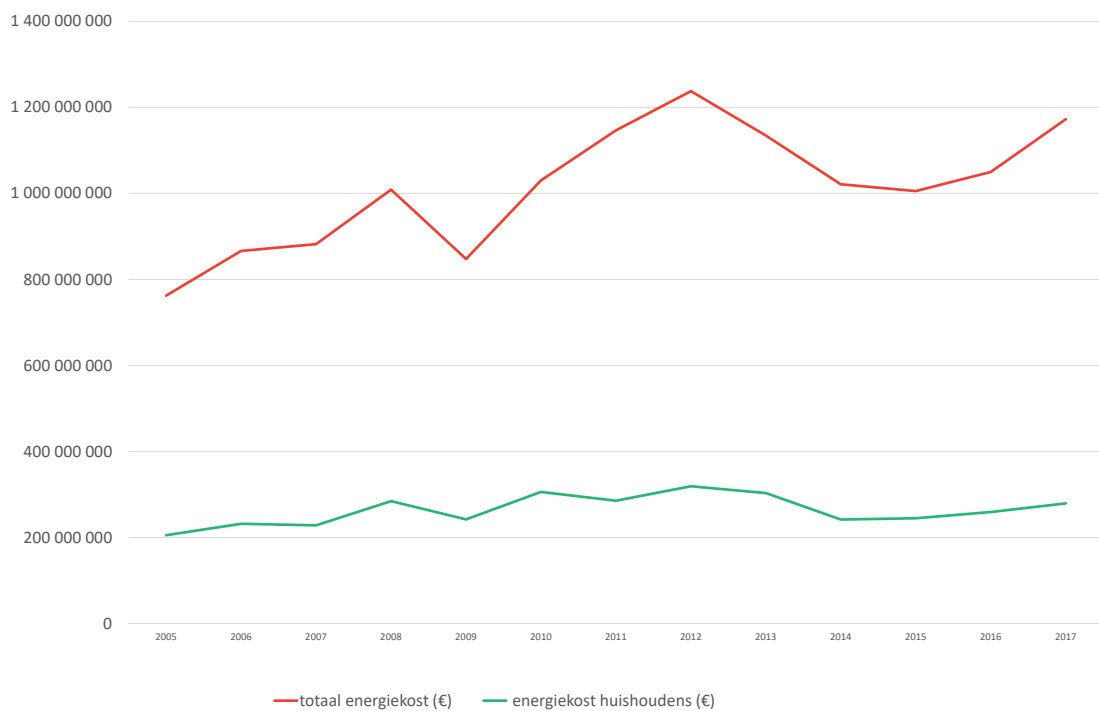
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
handel en diensten, incl. openbare gebouwen en OV	100,0%	103,4%	99,6%	99,0%	92,0%	106,6%	105,6%	108,1%	108,5%	100,3%	114,7%	96,2%	91,9%
woningen	100,0%	103,3%	96,0%	99,1%	95,8%	115,4%	91,3%	89,4%	93,9%	79,4%	82,0%	75,0%	72,3%
industrie	100,0%	103,8%	96,6%	97,5%	89,4%	106,8%	100,2%	99,6%	94,6%	105,1%	99,0%	88,3%	91,2%
transport over lokale wegen en gewestwegen	100,0%	102,1%	103,3%	101,7%	100,5%	100,6%	101,2%	101,5%	101,3%	118,4%	117,9%	115,8%	115,8%
transport over snelwegen	100,0%	102,0%	103,4%	101,9%	100,7%	100,5%	101,2%	103,2%	104,9%	127,1%	129,9%	129,6%	129,5%
landbouw	100,0%	102,8%	101,4%	105,4%	100,5%	119,5%	122,3%	98,4%	59,1%	85,8%	96,6%	82,7%	80,8%

2.2.4. Evolutie energiekost (€)

De totale energiekost steeg met 54% tussen 2005 en 2017. De totale energiekost piekte even in 2012 tot meer dan 1,2 miljard euro, waarna dit opnieuw daalde door de dalingen van de energieprijzen voor brandstoffen (aardgas, diesel, benzine...) op de internationale energiemarkten. De laatste twee jaar neigt de totale energiekost alweer naar 1,2 miljard euro.

De totale energiekost is de som van alle energiefacturen voor gezinnen en bedrijven (elektriciteit, aardgas, stookolie...), voor mobiliteit (benzine en diesel), landbouw, etc. , incl. BTW.

De energiekost voor gezinnen steeg met 36%. Ook het energieverbruik voor gezinnen steeg in dezelfde periode, ondanks de lichte daling rond het jaar 2014.

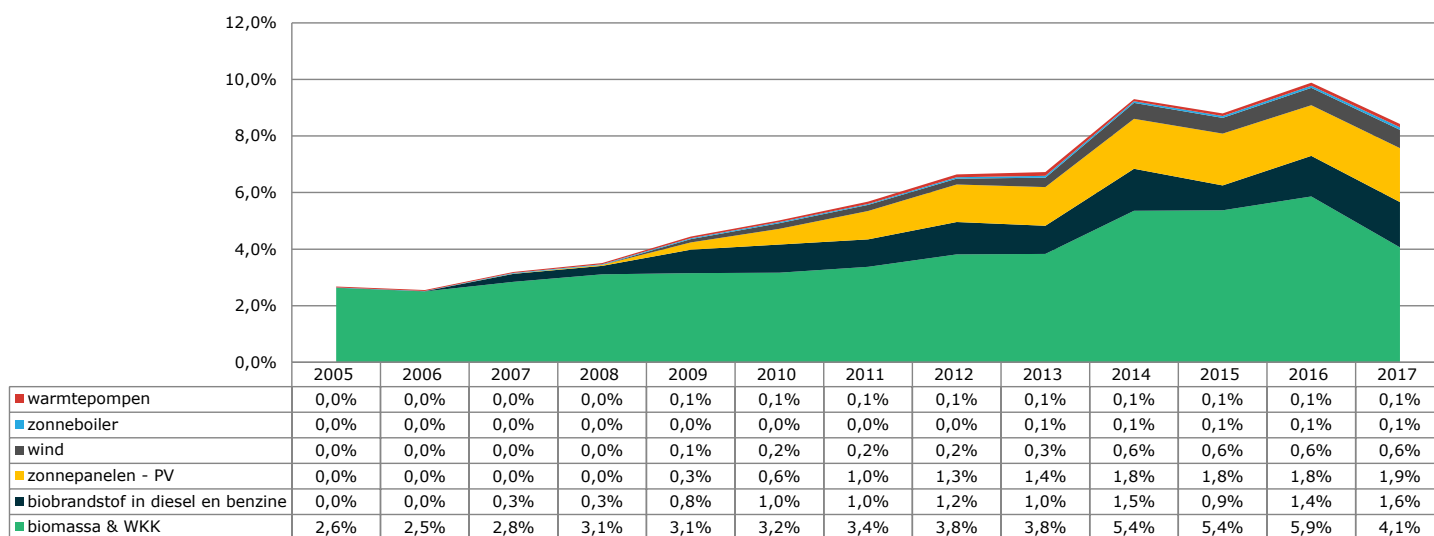

2.2.5. Evolutie aandeel duurzame energie in energieverbruik (%)

Het aandeel duurzame energie in het totale energieverbruik in Zuid-West-Vlaanderen steeg tot 8,4%.

Dit betreft alle duurzame energie die lokaal geproduceerd werd: lokale zonne-energie, windenergie, energie uit warmtepompen, hout voor verwarming, de energie die opgewekt wordt door kwalitatieve warmtekrachtkoppeling (WKK), de biobenzine en biodiesel die hier verbruikt wordt, etc. Aankoop van groene elektriciteit buiten de regio wordt hier niet meegerekend (vb. het verbruik van een gezin met een groene-energiecontract van een energieleverancier wordt niet meegeteld).

De aangroei komt door de opkomst van een mix van decentrale duurzame energieproductie: zo zijn de windmolens in de regio goed voor 0,6% van het totale energieverbruik, de zonnepanelen (PV) voor 1,9%. In 2005 was dit er (quasi) niet. De impact van warmtepompen (0,1%) en zonneboilers (0,1%) is nog zeer beperkt.

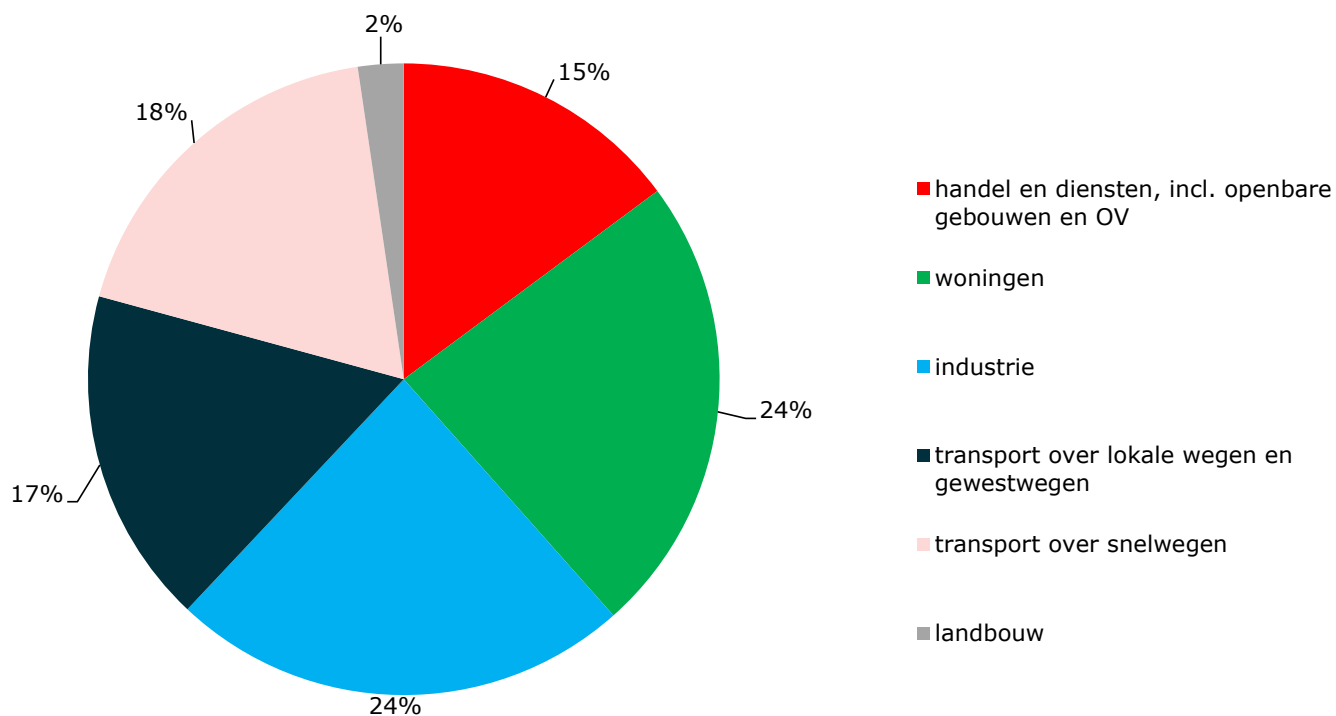

2.2.6. Verdeling van CO₂-uitstoot, 2017

Bijna 50% van de CO₂-uitstoot komt van woningen (24%) en industrie (24%).

De andere twee belangrijke sectoren zijn de tertiaire sector (handel en diensten, waarbij de openbare gebouwen en de openbare verlichting geteld zijn) die goed is voor 15% en de mobiliteit over lokale wegen en gewestwegen (17%). Mobiliteit over snelwegen heeft een aandeel van 18% van de totale CO₂-uitstoot.

De CO₂-uitstoot van landbouw is beperkt tot 2% van het totaal in de regio. In de landbouw komen ook veel andere broeikasgassen vrij, zoals methaan (CH₄). Deze broeikasgassen worden ook meegeteld, maar worden omgezet naar "CO₂-equivalenten". De broeikasgassen die de landbouw uitstoot zijn dus niet allemaal energiegerelateerd. Ook voor andere sectoren (industrie, mobiliteit...) worden andere broeikasgassen omgezet naar CO₂-equivalenten en zo mee in kaart gebracht.

2.2.7. CO₂-profiel per gemeente: CO₂-uitstoot (ton) per inwoner

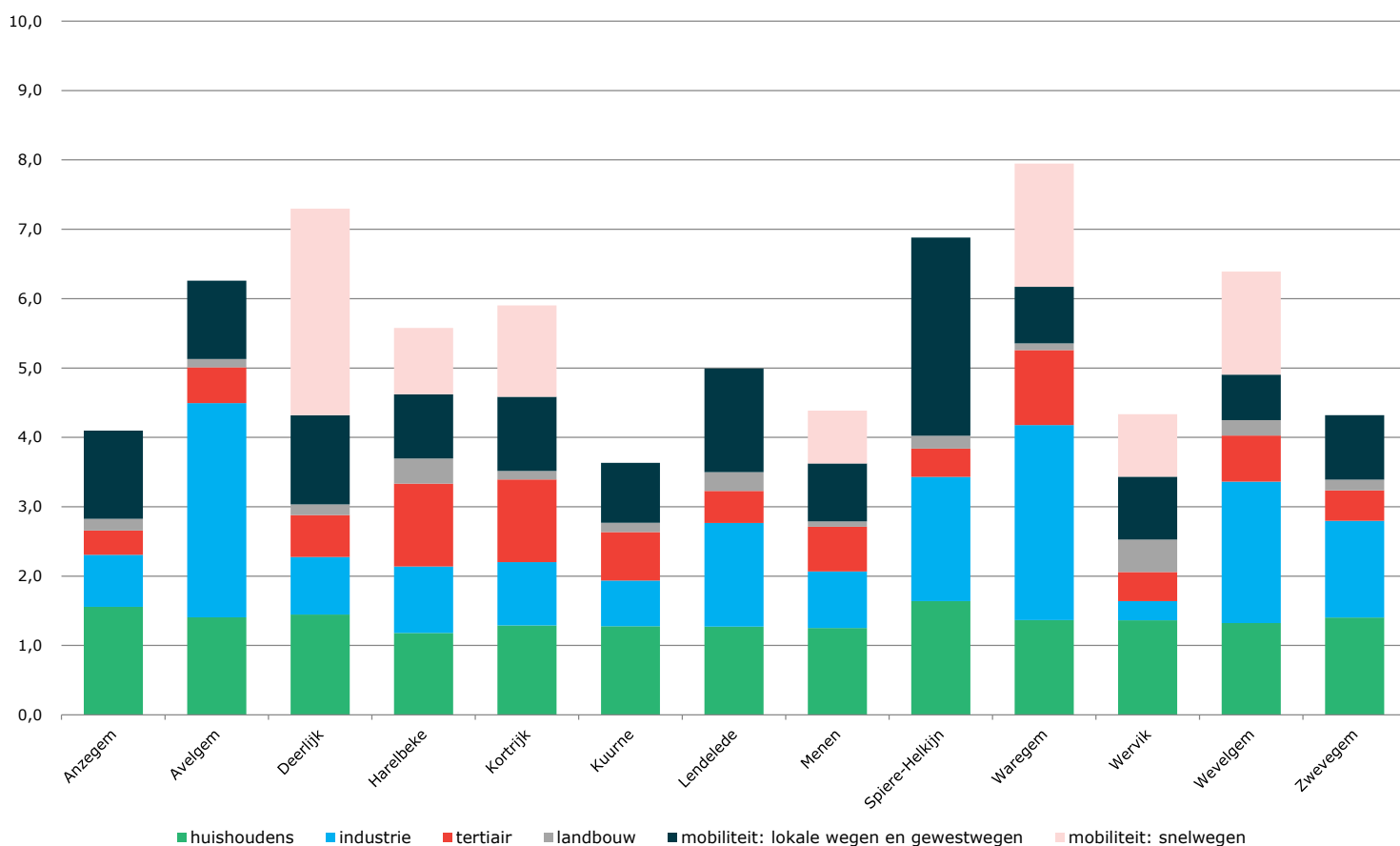
Iedere stad of gemeente heeft een ander CO₂-profiel. De onderstaande grafiek toont de CO₂-uitstoot (ton) per inwoner per stad en gemeente. Deze grafiek is geen evaluatie per gemeente, maar toont de specifieke kansen en uitdagingen die de gemeente heeft om de CO₂ te reduceren en op welke sectoren er moet ingezet worden.

De CO₂-uitstoot per inwoner is hoog in Waregem. Dat heeft veel te maken met de aanwezigheid van meer industrie en/of industrie die meer energie-intensief is, wat ook in Avelgem van grote invloed is. Vooral in Wervik is de impact van de industrie zeer klein.

In Waregem speelt ook het effect van de E17. Ook in Deerlijk heeft de E17 een grote impact. In Wevelgem, Kortrijk, Harelbeke, Wervik en Menen is tevens een groot aandeel van de snelwegen waar te nemen. De mobiliteit op lokale en gewestwegen heeft duidelijk de grootste impact in Spiere-Helkijn.

De tertiaire sector heeft de grootste impact in Kortrijk, Harelbeke en Waregem.

In de residentiële sector (woningen) schommelt de CO₂-uitstoot tussen 1,5 ton en 2 ton per inwoner. Dit hangt sterk samen met het aandeel energiezuinige woningen in het patrimonium (vb. vrijstaande woningen scoren doorgaans slechter, appartementen beter).

3. BURGEMEESTERSCONVENANT 2020

3.1. DOELSTELLING: -20% CO₂-UITSTOOT

Op 18 oktober 2013 ondertekenden de 13 Zuid-West-Vlaamse burgemeesters gezamenlijk het Burgemeestersconvenant van de Europese Commissie. Ze steunen de Europa 2020 strategie en de Europese energie- en klimaatambities, zoals minder CO₂ en meer hernieuwbare energie.

Dit plan bevatte vijf iconoprojecten om CO₂ te reduceren. Aan de hand van de voorliggende cijfers die in hoofdstuk 2 werden besproken, kunnen enkele conclusies genomen worden.

1. De energysprong van bestaande woningen

Sinds 2005 werd de CO₂ uitstoot van de residentiële sector met 28% gereduceerd. Daarvan werd 22% CO₂-reductie bereikt tussen 2013 - het jaar van de ondertekening van het Burgemeestersconvenant - en 2017 - het meest recente jaar van rapportage. De gemeenten en bij uitbreiding de hele regio zetten de laatste tien jaar steeds sterker in op het renoveren van het woningpatrimonium. Via de RenovatieCoach wordt renovatiebegeleiding aangeboden aan alle bevolkingsgroepen. Sinds 2018 werd het team van één RenovatieCoach reeds uitgebreid naar 3 voltijdse RenovatieCoaches. Heel concreet werd de voorbije 3 jaar onder begeleiding van de RenovatieCoach meer dan 2 miljoen euro geïnvesteerd in renovatiewerken in de regio. Deze investeringen leverden een gezamenlijke besparing op van 1 miljoen kWh per jaar (= jaarlijkse verbruik van 285 huishoudens). Verder werd in 2019 in totaal 1,2 miljoen euro geleend via de Vlaamse energielening en deed men beroep op enerzijds Vlaamse middelen dankzij de Vlaamse renovatiepremies en anderzijds premies van Fluvius ter waarde van respectievelijk 4 miljoen euro en een kleine 3 miljoen euro. Ook alle lokale besturen maakten middelen vrij voor renovatiepremies, per jaar gemiddeld 1,5 miljoen euro. Hoewel hier dus al grote stappen genomen zijn, zal een extra inspanning niet uitblijven. Woningen beslaan nog steeds 24% van de totale CO₂-uitstoot in Zuid-West-Vlaanderen, wat betekent dat in deze sector nog steeds grote winsten te behalen zijn.

2. Meer duurzame mobiliteit

Mobiliteit is en blijft een moeilijk vraagstuk. In 2017 beslaat mobiliteit 35% van de totale CO₂-uitstoot, tegenover 27% in 2005. Het aantal verplaatsingen blijft met andere woorden toenemen, zonder dat de trend van duurzame verplaatsingen daarmee gepaard gaat. Het mag dus duidelijk zijn dat het voor lokale besturen niet evident is om een grote invloed uit te oefenen op de curve van de mobiliteit. Om hier toch al een meer helder beeld van de krijten, werden de cijfers van

de lokale mobiliteit gesplitst met deze van de bovenlokale mobiliteit op snelwegen. In 2017 is er respectievelijk sprake van een aandeel van 17% en 18%. Voor de komende jaren zal rekening worden gehouden met het aandeel van de lokale verplaatsingen (17%). Enkel dit cijfer zal eventueel beïnvloed worden door lokale inspanningen. Niettemin zullen deze altijd een onrechtstreekse impact hebben, bv. de heraanleg van fietsinfrastructuur, het voorzien van elektrische laadpalen voor zowel fietsers als auto's, etc.

3. Openbare gebouwen als uithangbord

Openbare gebouwen maken maar een klein deel uit van de totale CO₂-uitstoot. Niettemin is het belangrijk dat lokale besturen met hun eigen patrimonium het goede voorbeeld geven en de eigen burgers zo mee op de kar trekken. Sinds 2005 is de CO₂-uitstoot van de lokale gebouwen met 70% gestegen. Dat heeft enerzijds te maken met een absolute stijging van het aantal gebouwen in beheer. Anderzijds blijkt er bij heel wat lokale besturen nog steeds een gebrek aan gebouwenbeheer te zijn. Een doorgedreven patrimoniumbeheer is de komende tien jaar dan voor elk lokaal bestuur belangrijk.

4. Gedoseerd openbaar verlichten

Hoewel openbare verlichting in 2017 slechts 0,2% van de totale CO₂-uitstoot uitmaakt, betreft het wel een quick win, waar lokale besturen een belangrijke voorbeeldfunctie uitoefenen ten opzichte van de eigen bevolking. Sinds 2005 werd reeds 50% bespaard op openbare verlichting. Elk lokaal bestuur zal de komende tien jaar ook de eigen openbare verlichting verder verLEDden, zodat een maximale besparing bereikt kan worden tegen 2030.

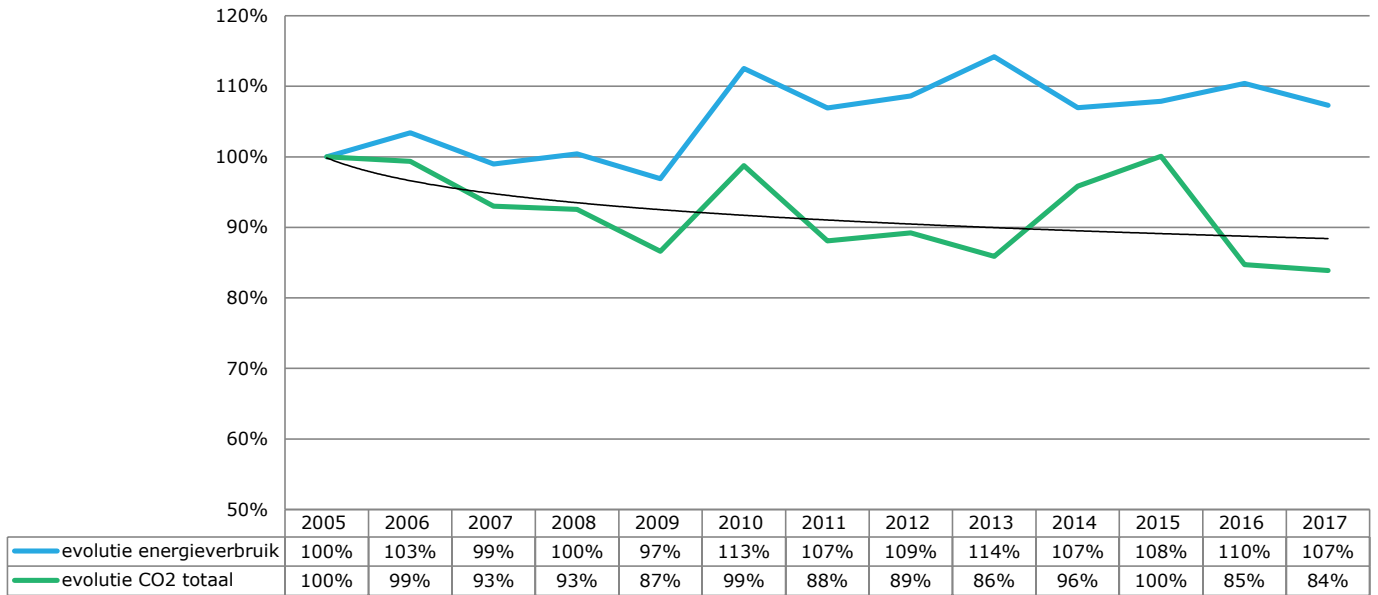
5. Duurzame energie integeren bij (her)inrichting van stadsdelen, woonzones en bedrijventerreinen

Het aandeel hernieuwbare energie is sinds 2005 van 3% naar 8,4% gestegen. De toename bevindt zich voornamelijk bij PV-panelen. Leiedal startte in 2018 een overheidsopdracht op voor de plaatsing van PV-panelen op gemeentelijke daken. De opdracht werd gegund aan de tandem Beauvent – Vlaskracht (regionale energiecoöperatieve). 12 van de 13 lokale besturen schreven zich hierop in (Kortrijk had reeds dergelijke opdracht lopen). Eind 2020 zullen in acht gemeenten reeds installaties geplaatst zijn. In twee andere gemeenten wordt het traject opgestart. De overheidsopdracht loopt nog tot eind 2024. Hoewel op vlak van PV-panelen nog veel winsten te boeken vallen, blijkt uit de regionale energiestrategie dat ook op vlak van warmte nog heel wat stappen genomen kunnen worden.

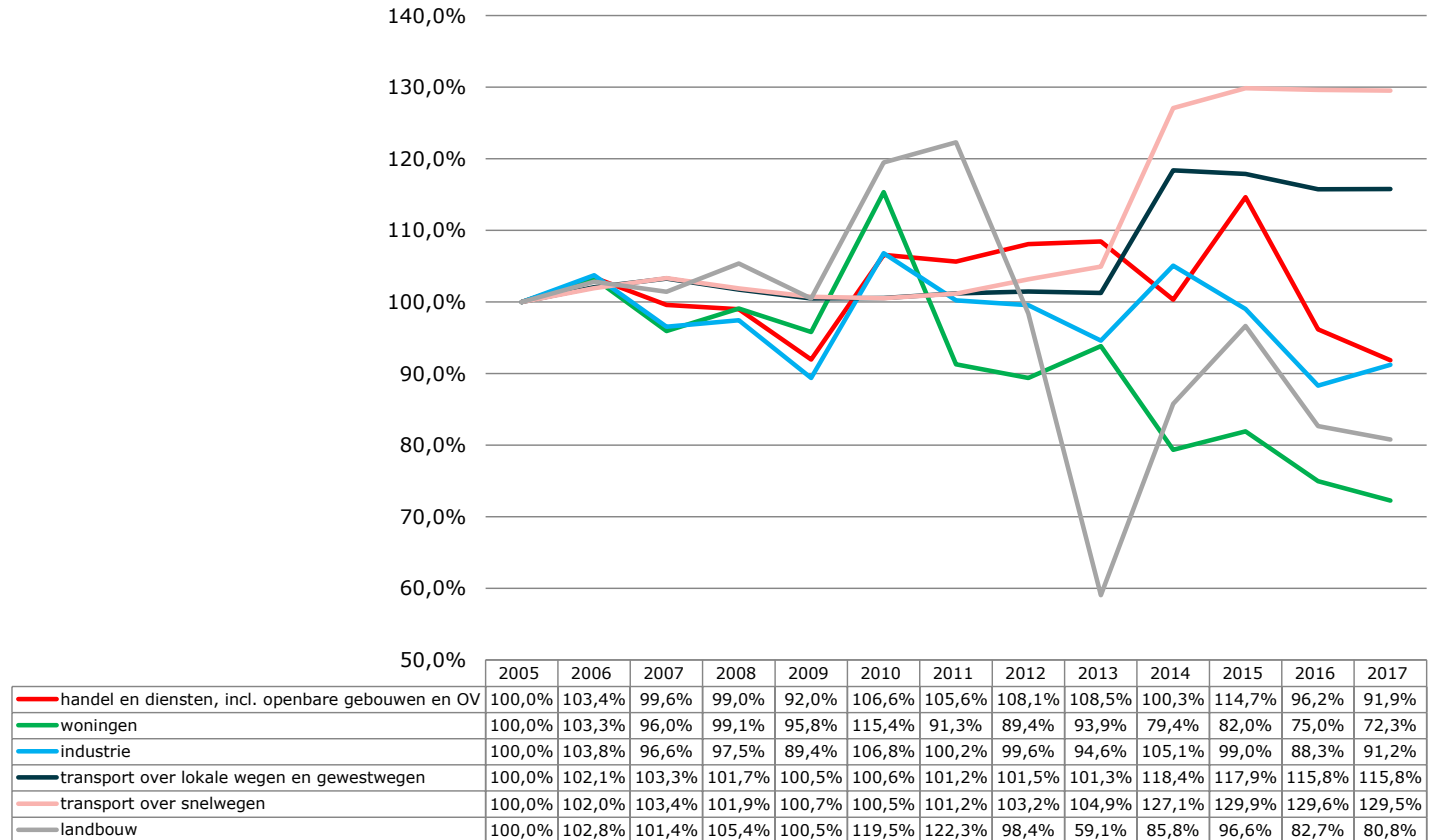
3.2. VOORLOPIGE RESULTATEN

Het Burgemeestersconvenant 2020 stelde als termijn het jaar 2020 voorop. Omdat voor 2020, laat staan 2019, nog niet alle data voor handen zijn, kunnen op vandaag enkel bevestigde cijfers voor 2017 meegegeven worden. Voor een uitgebreid overzicht van de regionale cijfers voor 2017, wordt verwezen naar hoofdstuk 2 van dit document. Alle gemeentelijke cijfers zijn terug te vinden in de bijlagen van dit regionaal actieplan (vanaf pg. 30).

Hoewel alle lokale besturen inspanningen hebben geleverd om de CO₂-uitstoot op het eigen grondgebied terug te dringen, wordt een CO₂-reductie van 20% voorlopig niet gehaald. Op regionaal niveau blijft Zuid-West-Vlaanderen anno 2017 hangen op een magere 11,2% CO₂-reductie t.a.v. 2005. Het vernieuwde Burgemeestersconvenant in het achterhoofd, zal de komende tien jaar een serieuze tand bijgestoken moeten worden.

2005-2017: EVOLUTIE CO₂-UITSTOOT EN ENERGIEVERBRUIK, REGIO ZUID-WEST-VLAANDEREN

2005-2017: EVOLUTIE CO₂-UITSTOOT PER SECTOR, REGIO ZUID-WEST-VLAANDEREN

4. BURGEMEESTERSCONVENANT 2030

4.1. DOELSTELLING: -40% CO₂-UITSTOOT

Gezien de eerste generatie van het Burgemeestersconvenant in 2020 zijn eindmeest heeft bereikt, werd het vernieuwde Burgemeestersconvenant 2030 gelanceerd. In Zuid-West-Vlaanderen engageerden de dertien burgervaders zich in juni 2019 om het Burgemeestersconvenant opnieuw gezamenlijk te ondertekenen. Daarmee onderschrijft de regio de ambitie om tegen 2030 40% CO₂-uitstoot te reduceren t.o.v. het nuljaar 2005. Naast het opkrikken van de ambitie tegen 2030 is ook de toevoeging van het luik adaptatie een groot verschil in vergelijking met het eerste Burgemeestersconvenant. De klimaatsverandering vertaalt zich steeds meer in situaties die zich niet langer ver-van-ons-bed afspelen. In de komende jaren zal het dus van belang zijn niet enkel onze CO₂-uitstoot te drukken, maar ons tevens zoveel als mogelijk aan te passen aan de veranderende omstandigheden, zoals hevige regenbuien, lange periodes van droogte, overstromingen, etc.

LINKS: DERTIEN BURGERSVADERS ENGAGEREN ZICH OM DE DOELSTELLINGEN VAN HET BURGEMEESTERSCONVENANT 2030 NA TE STREVEN; **RECHTS:** PERSMOMENT OP 14 JUNI 2019

4.2. MITIGATIE

Gezien in 2017 slechts 11% CO₂ werd bespaard t.o.v. 2005 staat de regio nog een grote uitdaging te wachten. In de regionale energiestrategie werd daarom nagegaan in welke mate dit streefdoel realistisch is voor Zuid-West-Vlaanderen en welke deelambities voorop gesteld zullen moeten worden. Een uitgebreide toelichting van alle berekeningen is terug te vinden in de regionale energiestrategie zelf.

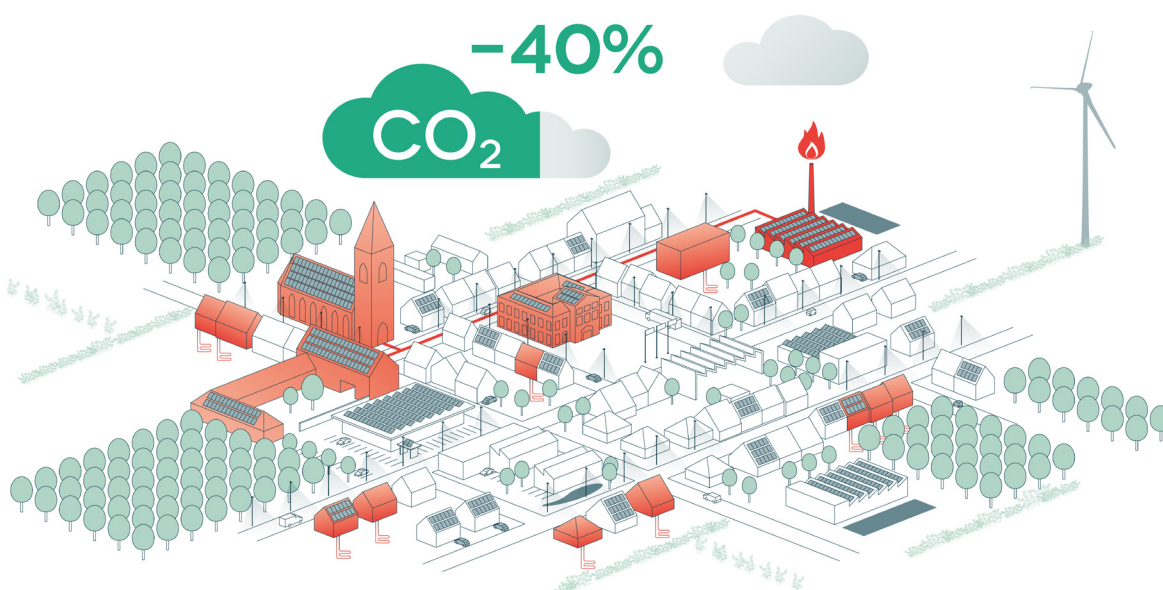
De tabel op pagina 21 geeft de ambities weer die de regio in het kader van het Burgemeestersconvenant vooropstelt. Er wordt in verschillende stappen gewerkt:

- 1. Finale energiebesparingen:** vooraleer er wordt ingezet op het duurzaam opwekken van onze energie en warmte, is het des te belangrijk dat de regio inzet op energie-efficiëntie. Het energieverbruik is sinds 2005 met 7% gestegen. Een CO₂-reductie van 40% is enkel haalbaar wanneer in eerste instantie wordt ingezet op minder energieverbruik. In de regionale energiestrategie wordt gerekend op 9,6% CO₂-reductie i.f.v. energiebesparingen.
- 2. Restwarmtepotentieel:** 45% van het restwarmtepotentieel van de afvalverbrandingsoven van IMOG te Harelbeke

wordt uitgekoppeld (ca. 27 km warmtenet). Daarnaast wordt tegen 2030 nog eens 10% van het maximaal technisch potentieel aan warmte bij andere bedrijven uitgekoppeld.

- 3. Shift van fossiele brandstoffen richting elektriciteit:** de verduurzaming van de energievraag zal niet enkel zorgen voor energiebesparingen, maar ook voor een grotere elektriciteitsvraag. Wagens rijden steeds meer elektrisch in plaats van op diesel, benzine of CNG. Daarnaast zal ook de warmtevraag een sterke elektrificatie kennen, bijvoorbeeld door middel van warmtepompen en het voeden van warmtenetten met duurzame decentrale bronnen zoals zonnewarmte of omgevingswarmte.
- 4. Productie van hernieuwbare energie:** het huidige Vlaamse regeerakkoord wil een verdubbeling van de windenergie en PV-energie tegen 2030. Voor Zuid-West-Vlaanderen vertaalt deze ambitie zich in 15 extra windturbines (1,6%) en een grote inzet op PV-panelen op onder andere publieke, residentiële, tertiaire en industriële gebouwen (12,5%).
- 5. Import:** de regio Zuid-West-Vlaanderen heeft zelf genoeg in handen om een reductie van 40% CO₂ te realiseren. Import is in deze fase van de energietransitie niet noodzakelijk. Niettemin kan de komende tien jaar beroep gedaan worden op het uitkoppelen van het restwarmtepotentieel van de verbrandingsoven van Halluin, net over de Franse grens bij Menen. Dat zou een extra 0,7% CO₂-reductie opleveren.

Deze ambities zijn al heel wat concreter dan de generieke doelstelling om 40% CO₂ te willen reduceren. Niettemin blijft dit te algemeen om als lokaal bestuur meteen mee aan de slag te kunnen. Daarom bieden het actieplan in het kader van het Burgemeestersconvenant en de regionale energiestrategie de ideale brug naar concrete acties en maatregelen die de lokale besturen vanaf 2020 ter uitvoering kunnen brengen.

CO₂-REDUCTIE TOT 2030 BINNEN EIGEN REGIO		40,0%
Eerder gerealiseerd tussen 2005 en 2017		11,2%
Finale energiebesparing	25% van de gebouwen bespaart 60% op zijn warmtevraag (Vlaams plan: -60% tegen 2050 - interpolatie 2030)	6,2%
	Verduurzamen van de gemeentelijke openbare verlichting	0,2%
	Terugdringen van het aantal voertuigkilometers met 10% tegen 2030	3,3%
	Totaal	9,6%
Restwarmtepotentieel	Restwarmte uit afvalverbranding IMOG wordt voor 45% gerecupereerd via een warmtenet van ca. 27 km lang	1,3%
	10% van het maximale technische potentieel aan restwarmte bij bedrijven wordt gerecupereerd via een warmtenet, goed voor ca. 5 km warmtenet	0,3%
	Totaal	1,6%
Shift van fossiele brandstoffen naar (minder) elektriciteit	6% van de huidige woningen verduurzamen hun warmtevraag door middel van het 'all electric scenario': diverse types warmtepompen	1,4%
	3% van de huidige tertiaire gebouwen en gemeentegebouwen verduurzamen hun warmtevraag door middel van het 'all electric scenario': diverse types warmtepompen	0,3%
	Elektrificering wagenpark: 20% van de wagens rijdt elektrisch in 2030	2,0%
	Totaal	3,8%
Productie van hernieuwbare energie	40% van de publieke gebouwen wordt optimaal voorzien van PV-panelen	0,5%
	35% van de woningen wordt optimaal voorzien van PV-panelen	4,7%
	35% van de niet-residentiële gebouwen wordt optimaal voorzien van PV-panelen	6,2%
	10% van de auto- en fietsparkings wordt optimaal voorzien van PV-panelen	0,2%
	10% van de beschikbare oppervlakte in autosnelwegen wordt voorzien van PV-panelen	0,3%
	Verdubbeling van het aantal windturbines in de regio (van 14 naar 29)	1,6%
	30% van het maximaal haalbare biogaspotentieel wordt gebruikt voor productie van warmte en elektriciteit	0,4%
	Totaal	13,8%
CO₂-REDUCTIE TOT 2030: EXTERNE RESTWARMTE		0,7%

4.3. ADAPTATIE

Naast het terugdringen van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot in de regio zullen ook op andere vlak grote inspanningen noodzakelijk zijn. De regio zal zich in de komende jaren moeten aanpassen aan de veranderende klimaatomstandigheden. We streven met andere woorden naar een klimaatneutrale regio, waar zoals mitigatie als adaptatie van groot belang zullen zijn.

De climatologische veranderingen waar niet enkel deze regio, maar bij uitbreiding ook Vlaanderen, België en Europa, mee te maken krijgen, zijn onder te brengen in drie klimaateffecten:

1. **hittestress overdag en 's nachts:** door de steeds frequenter voorkomende hittegolven en het grote aandeel verharding in onze sterk verstedelijkte regio, kan het verschil tussen een stedelijke omgeving en de open ruimte soms tot 10°C oplopen. Dit kan onder andere voor kwetsbare doelgroepen grote gevolgen met zich meebrengen.
2. **droogte:** volgens de laatste cijfers van 'Databank Ondergrond Vlaanderen' kon de grondwatertafel zich in en rond Zuid-West-Vlaanderen na de grote droogteperiodes van de afgelopen zomers nog steeds niet voldoende herstellen en kan er zelfs gesproken worden over een lage tot zeer lage grondwaterstand voor de tijd van het jaar. Daartegenover bestaat de vrees dat het waterverbruik bij klimaatverandering vermoedelijk zal toenemen, als gevolg van de temperatuurstijging en de klimatologische droogte.
3. **wateroverlast:** ironisch genoeg wordt tegelijkertijd een aanzienlijke toename in piekneerslag verwacht. Volgens het Klimaatportaal, opgemaakt door VMM, zal de neerslag in wintermaanden met 38% toenemen (business as usual scenario). In dat geval kunnen het watersysteem en rioleringsstelsel de grote toevloed aan water niet meester, wat tot wateroverlast en zelfs overstromingen kan leiden. Ook hier speelt de grote verhardingsgraad in de regio en Vlaanderen een grote negatieve rol.

Een groot gevolg dat niet als klimaateffect kan beschouwd worden, maar wel afzonderlijk en expliciet vernoemd moet worden is het **verlies aan biodiversiteit en ecosystemen** als gevolg van menselijke activiteiten, indirect dus ook de klimaatverandering. Meer biodiversiteit kan ons nochtans helpen ons aan te passen aan deze klimaatveranderingen. Biodiversiteit zorgt door middel van heel wat ecosysteemdiensten voor onder andere propere lucht, helder en fris water, en vruchtbare bodem en de bestuiving van gewassen. Uit een recente studie van UHasselt blijkt zelfs dat de economische schade ten gevolge van biodiversiteitsverlies mogelijk twee tot vier keer hoger is dan klimaatmodellen tot op vandaag aannemen.

Met het Burgemeestersconvenant 2030 engageren de lokale besturen in Zuid-West-Vlaanderen zich om de komende jaren in te zetten op klimaatverandering en de gevolgen die dit met zich meebrengt, zoveel als mogelijk te beperken. Concrete acties worden opgenomen in de regionale actietabel, in bijlage na te lezen.

5. BIJLAGE 1: ENERIGE – EN KLIMAATACTIEPLAN (SECAP)

5.1. MITIGATIEMAATREGELEN

Key Actions	Area of intervention	Policy instrument	Origin of the action	Responsible body	Implementation timeframe		Status of implementation	Estimates in 2030		
					Start	End		Energy savings	Renewable energy production	CO ₂ reduction
					MWh/a	MWh/a		t CO ₂ /a		
MUNICIPAL BUILDINGS, EQUIPMENT/FACILITIES								17964	0	3629
opvolgen van energie- en waterverbruik in eigen gebouwen via opzetten van doorgedreven patrimoniumbeheer, inclusief een meerjarenplan voor doorgedreven energetische renovatie van publieke gebouwen	Integrated action (all above)	Building standards	Local authority	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2020	2030	Ongoing			
Bij de realisatie van nieuwe overheidsgebouwen streeft het lokaal bestuur naar energieneutraliteit	Integrated action (all above)	Building standards	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WEV - ZWE	2020	2050	Ongoing			
aankoop van 100% hernieuwbare energie voor openbare gebouwen en openbare verlichting	Renewable energy for space heating and hot water	Public procurement	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2030	Completed			
installeren van digitale meters in gemeentelijk patrimonium	Energy efficiency in space heating and hot water	Energy management	Local authority	DEE - HAR - KOR - LEN - WER - ZWE	2005	2030	Ongoing			
nieuwe projecten rond hernieuwbare energie worden (gedeeltelijk) via burgerparticipatie gerealiseerd	Behavioural changes	Third party financing, PPP	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	2018	2030	Ongoing			
Als lokaal bestuur het voorbeeld geven en een doorgedreven woningrenovatie realiseren bij seniorenwoningen, doorgangswoningen en/of crisiswoningen in eigendom	Integrated action (all above)	Building standards	Local authority	AVE - HAR - KOR - WER - WEV	2020	2050	Ongoing			
Als lokaal bestuur prominent inzetten op dubbel gebruik. Dat kan o.a. door de bezetting van het gemeentelijk patrimonium te inventariseren, een transparant en werkbaar contract voor dubbel gebruik van scholen, kerken, zalen, etc. op te maken, dubbel gebruik als voorwaarde te formuleren bij de bouw van nieuwe gemeentelijke infrastructuur	Energy efficiency in space heating and hot water	Other	Local authority	AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2020	2030	Ongoing			
<i>Estimated reduction not associated with any reported actions</i>								17964	0	3629
TERTIARY BUILDINGS, EQUIPMENT/FACILITIES								95215	0	17928
Lokale deelinitiatieven (repair café, kringloopwinkel, uitleendienst werkmateriaal, etc.) en andere vormen van circulaire economie vanuit het lokaal bestuur ondersteunen	Behavioural changes	Awareness raising / training	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - WAR - WER - WEV	2005	2030	Ongoing			
installeren van beloningssystemen of premies voor handelszaken, verenigingen, diensten die energie besparen	Integrated action (all above)	Grants and subsidies	Local authority	HAR - KOR - LEN - ZWE	2020	2030	Not started			
installeren van beloningssystemen of premies voor handelszaken, verenigingen, diensten die zoveel mogelijk plastic trachten te verbannen (herbruikbare tassen, zero waste initiatieven, etc.)	Behavioural changes	Grants and subsidies	Local authority	ANZ - HAR - KOR	2020	2030	Not started			
Via juridische bepalingen de noodzakelijke draagstructuur afdwingen bij nieuwe handelspanden, bedrijfsgebouwen, etc.	Building envelope	Other	Local authority	LEIEDAL - KOR - MEN	2020	2030	Ongoing			
Vanuit het lokaal bestuur renovatiebegeleiding aanbieden bij handelszaken en bedrijven	Integrated action (all above)	Awareness raising / training	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - AVE - MEN - WER - WEV	2020	2030	Not started			
Als lokaal bestuur prominent inzetten op circulariteit. Dat kan o.a. door herbruikbare bekertjes te verplichten bij alle evenementen in de stad/gemeente creëren van lokale of regionale one stop shop i.f.v. energie voor ondernemers en handelaars	Behavioural changes	Awareness raising / training	Local authority	ANZ - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV	2005	2025	Ongoing			
	Integrated action (all above)	Energy management	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - AVE - WER	2020	2050	Not started			
<i>Estimated reduction not associated with any reported actions</i>								95215	0	17928

RESIDENTIAL BUILDINGS								252761	0	46457
De regio schrijft zich met de Vlaamse doelstelling (Renovatiepact) in om alle bestaande woningen tegen 2050 naar een E-peil van E60 te krijgen.	Integrated action (all above)	Building standards	Other (national, regional,...)	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR - KUU - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2020	2050	Ongoing			
opzetten van een specifiek aanbod van renovatiebegeleiding voor appartementen (t.a.v. syndicus, vereniging van mede-eigenaars), huurwoningen (t.a.v. eigenaar) en erfgoedpanden	Integrated action (all above)	Awareness raising / training	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - KOR - WEV	2020	2050	Ongoing			
organiseren van groepsaankopen (bv. via een aannemerspool)	Other	Public procurement	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - HAR - KUU - KOR - WER - ZWE - WEV	2020	2030	Ongoing			
vanuit de lokale besturen inzetten op de renovatie van het woningpatrimonium en noodkoopwoningen in de regio	Integrated action (all above)	Grants and subsidies	Local authority	HAR - KOR - LEN - MEN - ZWE	2005	2050	Ongoing			
renovatiebegeleiding gratis aanbieden voor kwetsbare doelgroepen	Other	Grants and subsidies	Covenant Territorial Coordinator	ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2017	2050	Ongoing			
voorzien in financiering van energetische woningrenovatie bij kwetsbare doelgroepen of lagere inkomensgroepen	Other	Grants and subsidies	Covenant Territorial Coordinator	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2017	2050	Ongoing			
voorzien van renovatiepremie voor eigenaar-verhuurders en/of eigenaar-bewoners	Integrated action (all above)	Grants and subsidies	Local authority	AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - ZWE	2005	2050	Ongoing			
de burger sensibiliseren en proactief toeleiden naar energiescans, Vlaamse energieleningen, etc.	Behavioural changes	Awareness raising / training	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
inzetten op laagdrempelige communicatie in specifieke buurten en wijken (info-avonden vanuit het lokaal bestuur, klimaatfestival, klimaatcaravan, etc.)	Information and Communication Technologies	Awareness raising / training	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - MEN - WAR - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
opzetten van uitleensysteem voor energiemeters	Information and Communication Technologies	Energy management	Local authority	ANZ - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - WAR - WEV	2005	2030	Ongoing			
doorgedreven samenwerkingsverband opzetten tussen bouwsector en opleidingen gerelateerd aan renoveren en energie	Other	Not applicable	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL	2020	2050	Not started			
opzetten van pilotprojecten rond transformatie van bestaande wijken, inclusief HE (warmtenetten, (collectieve) warmtepompen, zonneboilers, PV-panelen, wijkbatterijen, etc.)	Integrated action (all above)	Other	Covenant Territorial Coordinator	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - MEN - WEV	2005	2030	Ongoing			
opzetten van pilotprojecten rond gasloze en/of energieneutrale wijken	Renewable energy for space heating and hot water	Other	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR	2020	2030	Ongoing			
uittesten van collectieve renovatiestrategieën (appartementen, straat- of wijkniveau)	Integrated action (all above)	Grants and subsidies	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - KUU - WEV	2020	2030	Ongoing			
nieuwe woonontwikkelingen zijn vanaf 2020 gasvrij en zetten maximaal in op hernieuwbare energieproductie	Integrated action (all above)	Building standards	Local authority	LEIEDAL - KUU	2020	2050	Ongoing			
woningen worden bij renovatie en/of nieuwbouw voorbereid op fossielvrije oplossingen (maximaal isoleren, lage-temperatuurverwarming, aansluitbaarheid op warmtenet, etc.)	Renewable energy for space heating and hot water	Building standards	Local authority	LEIEDAL - KUU - LEN	2020	2050	Ongoing			
<i>Estimated reduction not associated with any reported actions</i>								252761	0	46457

RESIDENTIAL BUILDINGS								252761	0	46457
De regio schrijft zich met de Vlaamse doelstelling (Renovatiepact) in om alle bestaande woningen tegen 2050 naar een E-peil van E60 te krijgen.	Integrated action (all above)	Building standards	Other (national, regional,...)	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR - KUU - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2020	2050	Ongoing			
opzetten van een specifiek aanbod van renovatiebegeleiding voor appartementen (t.a.v. syndicus, vereniging van mede-eigenaars), huurwoningen (t.a.v. eigenaar) en erfgoedpanden	Integrated action (all above)	Awareness raising / training	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - KOR - WEV	2020	2050	Ongoing			
organiseren van groepsaankopen (bv. via een aannemerspool)	Other	Public procurement	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - HAR - KUU - KOR - WER - ZWE - WEV	2020	2030	Ongoing			
vanuit de lokale besturen inzetten op de renovatie van het woningpatrimonium en noodkoopwoningen in de regio	Integrated action (all above)	Grants and subsidies	Local authority	HAR - KOR - LEN - MEN - ZWE	2005	2050	Ongoing			
renovatiebegeleiding gratis aanbieden voor kwetsbare doelgroepen	Other	Grants and subsidies	Covenant Territorial Coordinator	ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2017	2050	Ongoing			
voorzien in financiering van energetische woningrenovatie bij kwetsbare doelgroepen of lagere inkomensgroepen	Other	Grants and subsidies	Covenant Territorial Coordinator	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2017	2050	Ongoing			
voorzien van renovatiepremie voor eigenaar-verhuurders en/of eigenaar-bewoners	Integrated action (all above)	Grants and subsidies	Local authority	AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - ZWE	2005	2050	Ongoing			
de burger sensibiliseren en proactief toeleiden naar energiescans, Vlaamse energieleningen, etc.	Behavioural changes	Awareness raising / training	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
inzetten op laagdrempelige communicatie in specifieke buurten en wijken (info-avonden vanuit het lokaal bestuur, klimaatfestival, klimaatcaravan, etc.)	Information and Communication Technologies	Awareness raising / training	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - MEN - WAR - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
opzetten van uitleensysteem voor energiemeters	Information and Communication Technologies	Energy management	Local authority	ANZ - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - WAR - WEV	2005	2030	Ongoing			
doorgedreven samenwerkingsverband opzetten tussen bouwsector en opleidingen gerelateerd aan renoveren en energie	Other	Not applicable	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL	2020	2050	Not started			
opzetten van pilootprojecten rond transformatie van bestaande wijken, inclusief HE (warmtenetten, (collectieve) warmtepompen, zonneboilers, PV-panelen, wijkbatterijen, etc.)	Integrated action (all above)	Other	Covenant Territorial Coordinator	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - MEN - WEV	2005	2030	Ongoing			
opzetten van pilootprojecten rond gasloze en/of energieneutrale wijken	Renewable energy for space heating and hot water	Other	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR	2020	2030	Ongoing			
uittesten van collectieve renovatiestrategieën (appartementen, straat- of wijkniveau)	Integrated action (all above)	Grants and subsidies	Covenant Territorial Coordinator	LEIEDAL - KUU - WEV	2020	2030	Ongoing			
nieuwe woonontwikkelingen zijn vanaf 2020 gasvrij en zetten maximaal in op hernieuwbare energieproductie	Integrated action (all above)	Building standards	Local authority	LEIEDAL - KUU	2020	2050	Ongoing			
woningen worden bij renovatie en/of nieuwbouw voorbereid op fossielvrije oplossingen (maximaal isoleren, lage-temperatuurverwarming, aansluitbaarheid op warmtenet, etc.)	Renewable energy for space heating and hot water	Building standards	Local authority	LEIEDAL - KUU - LEN	2020	2050	Ongoing			
<i>Estimated reduction not associated with any reported actions</i>								252761	0	46457

TRANSPORT								427194	0	98631
het lokaal bestuur engageert zich ertoe om de kwaliteit en veiligheid van voet- en fietspaden bij heraanleg van het wegdek te onderzoeken en in te grijpen waar nodig	Modal shift to walking & cycling	Transport / mobility planning regulation	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
het lokaal bestuur engageert zich ertoe om schoolstraten prioritair aan te pakken. Zo tracht men schoolgaande kinderen en studenten ertoe aan te zetten de fiets te nemen van en naar school/campus.	Modal shift to walking & cycling	Transport / mobility planning regulation	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
in de kern van de stad/gemeente wordt ingezet op fietsstraten. Dit is niet alleen veiliger voor de trage weggebruiker, maar speelt ook in op de mentaliteit van elke weggebruiker.	Modal shift to walking & cycling	Transport / mobility planning regulation	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
in samenwerking met de provincie wordt ingezet op de verwerving van strategische gronden i.f.v. fietssnelwegen	Modal shift to walking & cycling	Transport / mobility planning regulation	Local authority	ANZ - AVE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WEV	2005	2050	Ongoing			
voorzien van laadpalen voor elektrische fietsen en/of wagens door bv. op te leggen via verordening, als voorwaarde bij een vergunning, etc.	Electric vehicles (incl. infrastructure)	Integrated ticketing and charging	Local authority	KUJ - HAR - KOR - WER - ZWE	2005	2050	Ongoing			
inzetten op de realisatie van ontbrekende linken in het functionele en recreatieve fiets- en wandelnetwerk, incl. trage wegen	Modal shift to walking & cycling	Transport / mobility planning regulation	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
het lokaal bestuur zorgt ervoor dat wandel- en fietspaden ten allen tijde veilig en toegankelijk zijn (bv. bij sneeuw- of regenval, wegenwerken, verlichting, etc.)	Road network optimisation	Other	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
het lokaal bestuur zorgt ervoor dat zich op openbaar domein voldoende fietsenstallingen bevinden	Modal shift to walking & cycling	Transport / mobility planning regulation	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
het lokaal bestuur engageert zich ertoe een fietsdeelsysteem (lokaal of regionaal) uit te rollen in de gemeente/stad	Modal shift to walking & cycling	Transport / mobility planning regulation	Covenant Territorial Coordiantor	LEIEDAL - AVE - HAR - KUJ - KOR - MEN - WAR - WEV - ZWE	2019	2030	Ongoing			
het lokaal bestuur engageert zich ertoe om de stappers en trappers te promoten binnen de stad/gemeente. Dit kan op uiteenlopende manieren, zoals een fietscaravan, invoeren van autoloze (zon)dagen, communicatieproject, zelf het voorbeeld te tonen, etc.	Modal shift to walking & cycling	Awareness raising/training	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
het lokaal bestuur engageert zich ertoe het openbaar vervoer aantrekkelijker te maken voor de burger (schuilhuisjes, toegankelijke en comfortabele haltes, nemen van doorstromingsmaatregelen, derde betalingsregeling abonnementen, etc.)	Modal shift to public transport	Awareness raising/training	Other (national, regional,...)	AVE - HAR - KUJ - KOR - LEN - WAR	2005	2050	Ongoing			
inzet op duurzaam en ecologisch busvervoer met weinig vervuilende bussen (minstens euro 6)	Cleaner/efficient vehicles	Integrated ticketing and charging	Local authority	ANZ	2005	2050	Ongoing			
de stad/gemeente beslist om minstens één mobipunt te ontwikkelen	Mixed use development and sprawl containment	Integrated ticketing and charging	Covenant Territorial Coordiantor	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2019	2030	Ongoing			
het lokaal bestuur engageert zich ertoe het parkeerbeleid te herbekijken en zo de ruimtelijke- en levenskwaliteit in het centrum van de stad/gemeente te bevorderen (bv. gratis randparking, betalend parkeren in centrum, centrale pleinen vrijwaren van geparkeerde auto's)	Road network optimisation	Transport / mobility planning regulation	Local authority	AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - LEN - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2030	Ongoing			
de stad/gemeente voorziet voldoende elektrische laadinfrastructuur (groene stroom) op strategische locaties	Electric vehicles (incl. infrastructure)	Integrated ticketing and charging	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2030	Ongoing			
het lokaal bestuur engageert zich ertoe een autodeelsysteem (lokaal of regionaal) uit te rollen in de stad/gemeente	Car sharing/pooling	Public procurement	Covenant Territorial Coordiantor	LEIEDAL - AVE - HAR - KUJ - KOR - MEN - WAR - WEV - ZWE	2019	2030	Ongoing			
het via juridische bepalingen mogelijk maken om x aantal parkeerplaatsen te vervangen door bv. een fietsenstalling, een deelwagen, etc.	Modal shift to walking & cycling	Voluntary agreements with stakeholders	Local authority	AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - SPH - WAR - WEV - ZWE	2020	2030	Ongoing			
nieuwe woonontwikkelingen zijn vanaf 2020 autoluw/-vrij en zetten maximaal in op traag verkeer	Modal shift to walking & cycling	Transport / mobility planning regulation	Local authority	AVE - DEE - HAR - KUJ - KOR - MEN - WAR - WER - WEV	2020	2050	Ongoing			
het lokaal bestuur verkent in samenwerking met andere partners de mogelijkheden rond de alternatieven voor vrachtverkeer: vervoer over water, gebundelde leveringen vanuit een centraal distributiecentrum (over water of via elektrische fiets), etc.	Improvement of logistics and urban freight transport	Other	Covenant Territorial Coordiantor	LEIEDAL - HAR - KOR - WEV - ZWE	2020	2050	Not started			
<i>Estimated reduction not associated with any reported actions</i>								427193,621	0	98631,262

LOCAL ELECTRICITY PRODUCTION								0	1112315	234674
promoten van PV-panelen op private daken	Photovoltaics	Other	Local authority	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR - KUU - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2005	2050	Ongoing			
realisatie van PV-panelen op gemeentelijke daken	Photovoltaics	Public procurement	Local authority	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2018	2024	Ongoing			
promoten van PV-panelen op tertiaire en industriële daken	Photovoltaics	Other	Covenant Territorial Coordiantor	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR - KUU - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	2020	2050	Not started			
verdubbelen van het aantal windmolens in de regio Zuid-West-Vlaanderen (van 14 naar 29) door bv eigen gronden (gemeente/stad/OCMW) in te zetten	Wind power	Other	Local authority	LEIEDAL - ANZ - AVE - DEE - KUU - KOR - WER - ZWE	2020	2030	Not started			
inzetten op meer burgerparticipatie en draagvlak bij projecten betreffende hernieuwbare energieproductie (bv. via gemeenteraadsbeslissing)	Other	Not applicable	Local authority	LEIEDAL - DEE - KUU - HAR - KOR - LEN - MEN - WEV	2020	2050	Ongoing			
inzetten op premies voor energie-efficiëntie en installatie van hernieuwbare energie binnen de lange termijn doelstelling om van fossiele brandstoffen af te geraken	Combined Heat and Power	Grants and subsidies	Local authority	AVE - KUU - WER	2020	2050	Ongoing			
<i>Estimated reduction not associated with any reported actions</i>								0	1112315	234674
LOCAL HEAT/COLD PRODUCTION								0	274049	57818
reservatiestroken en aangepaste wegprofielen worden opgemaakt voor wegen waar potentieel een warmtenet door getrokken wordt, daarbij wordt rekening gehouden met de dimensies van een warmtenet	District heating/cooling network (new, expansion, refurbishment)	Building standards	Local authority	AVE - KUU - KOR	2020	2050	Not started			
De nieuwe generatie van gemeentelijke ruimtelijke beleidsplannen integreert het thema energietransitie. Warmtezoneringsplannen worden opgenomen en bepalen mee de zones voor verdichting, de aanleg van warmtenetten...	District heating/cooling network (new, expansion, refurbishment)	Building standards	Local authority	LEIEDAL - KOR	2020	2050	Not started			
Via juridische instrumenten worden in die zones waar warmtenetten waarschijnlijk zijn, bepalingen opgenomen (o.a. centrale stookplaats, op maaiveldniveau bij straatzijde; lage temperatuurverwarming voor nieuwe woonontwikkelingen; reservatiestroken voor warmteleidingen; ruimte voorzien voor warmteproductie- en/of overlsagstations; aansluitingsplicht warmtenet; verdichtingsmogelijkheden rondom het tracé van het warmtenet)	District heating/cooling network (new, expansion, refurbishment)	Building standards	Local authority	AVE - HAR - KUU - KOR - MEN	2020	2050	Not started			
het lokaal bestuur engageert zich ertoe om wijkgerichte plannen voor groene warmte te ontwikkelen	District heating/cooling network (new, expansion, refurbishment)	Other	Local authority	ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR	2020	2050	Not started			
uitrol van (een regionaal netwerk) van warmtenetten	District heating/cooling network (new, expansion, refurbishment)	Other	Covenant Territorial Coordiantor	LEIEDAL - AVE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - WER	2020	2050	Not started			
deelname aan een groepsaankoop warmtepompen	District heating/cooling plant	Other	Covenant Territorial Coordiantor	LEIEDAL - ANZ - DEE - KUU - SPH	2020	2050	Not started			
<i>Estimated reduction not associated with any reported actions</i>								0	274049	57818

5.2. ADAPTATIEMAATREGELEN

Sector	Title (max. 120 chars)	Responsible body/department	Implementation timeframe		Implementation status
			Start	End	
Environment & Biodiversity	bij heraanleg van publiek domein worden de principes van ontharding en vergroening maximaal geïntegreerd in de realisatie (bv. wegprofielen, parkings, pleinen)	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	Not known	Ongoing
Health	bij heraanleg van publiek domein wordt rekening gehouden met schaduwcreatie	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER	Not known	Not known	Ongoing
Water	bij heraanleg van publiek domein wordt rekening gehouden met infiltratie en buffering van water (captatie hemelwater + verkoeling bij hitte)	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	Not known	Ongoing
Water	het lokaal bestuur zet in op het binnenbrengen van het blauwgroen netwerk in de (rand)stedelijke context	ANZ - AVE - HAR - KUU - KOR - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	Not known	Ongoing
Water	het lokaal bestuur streeft naar zoveel mogelijk infiltrerende infrastructuur (voetpaden, parkings, etc.)	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	Not known	Ongoing
Environment & Biodiversity	Het lokaal bestuur zet in op het ontharden en vergroenen van (semi)private tuinen, parken en speelplaatsen	ANZ - AVE - DEE - KUU - KOR - MEN - WAR - WER - WEV	2017	Not known	Ongoing
Buildings	het lokaal bestuur zet zoveel mogelijk in op het gebruik van bouwmaterialen en verhardingen met hoge reflectie en/of lage absorptie	ANZ - AVE - KUU - KOR - ZWE	Not known	Not known	Not started
Water	onverharde oppervlaktes worden zoveel mogelijk behouden of gecompenseerd	HAR - DEE - KUU - KOR - SPH - WAR - WER	2017	Not known	Ongoing
Buildings	het lokaal bestuur voorziet een premie/subsidie voor stabiliteitsonderzoeken van bestaande daken i.f.v. groendaken (of PV-panelen)	AVE	Not known	Not known	Ongoing
Environment & Biodiversity	Versterken van de fauna & flora op grondgebied van de gemeente/stad (bv. inventariseren aanwezige populaties, groencorridors, grachten en beken, etc.)	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - ZWE	Not known	Not known	Ongoing
Water	er wordt gestreefd naar de herinrichting van minstens één beekvallei op grondgebied van de stad/gemeente tegen 2030	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	2030	Ongoing

Sector	Title (max. 120 chars)	Responsible body/department	Implementation timeframe		Implementation status
			Start	End	
Water	het lokaal bestuur zet zich in functie van het capteren van hemelwater in om de verordening hemelwaterputten te verstrengen (bv. aansluiting appartementen, minstens 10.000 liter)	HAR - KUU - KOR - LEN - MEN	Not known	2030	Not started
Environment & Biodiversity	het lokaal bestuur engageert zich ertoe naar een gemeentelijke groennorm van xx m ² /inwoner te streven	AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - SPH - WAR - WER - ZWE	Not known	Not known	Ongoing
Health	het lokaal bestuur engageert zich om een lokaal gezondheidsplan warme dagen op te maken (i.s.m. Logo Leieland/Midden West-Vlaanderen)	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - LEN - MEN - WAR - WER - ZWE	Not known	2030	Ongoing
Health	Sensibilisatie naar het publiek rond de relatie luchtkwaliteit - klimaat - gezondheid	LEIEDAL - KOR	Not known	Not known	Not started
Agriculture & Forestry	realisatie van 700 ha bijkomend bos en natuur in de regio	ANZ - HAR - DEE - KUU - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	2030	Ongoing
Water	overstromingsgevoelige gebieden worden zoveel als mogelijk vrijwaard van bebouwing	ANZ - AVE - HAR - KOR - LEN - MEN - SPH - WAR - WER - WEV	Not known	Not known	Ongoing
Environment & Biodiversity	ontharden van (vaak landelijke) straten met beperkt aantal woningen of functies	ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	Not known	Not started
Water	structureel verwijderen van niet functionele verhardingen	AVE - HAR - KUU - KOR - WAR - WER	Not known	Not known	Ongoing
Water	de open ruimte op grondgebied van de gemeente/stad wordt ingezet om water te bufferen, te sparen en te infiltreren (bv. realisatie zachte oevers, vertraagde afvoer met tussenschotten, spaarbekkens, open leggen grachten/beken, etc.)	ANZ - AVE - DEE - HAR - KUU - KOR - SPH - WAR - WER - ZWE	Not known	Not known	Ongoing
Agriculture & Forestry	het lokaal bestuur voorziet een premie/subsidie voor het aanplanten van perceelsranden (met bv. KLE, houtkanten, etc.)	ANZ - AVE - DEE - HAR - KOR - MEN - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	Not known	Ongoing
Agriculture & Forestry	het lokaal bestuur stimuleert milieuvriendelijke landbouwproductiemethoden	HAR - KOR - SPH - WAR - WER	Not known	Not known	Ongoing
Agriculture & Forestry	het lokaal bestuur engageert zich ertoe om eigen gronden prioritair in te zetten i.f.v. het behalen van de klimaatdoelstellingen	ANZ - DEE - HAR - MEN - SPH - WAR - WER - WEV - ZWE	Not known	Not known	Ongoing

6. BIJLAGE 2: CIJFERS PER STAD EN GEMEENTE

6.1. ANZEGEM

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -31%/-30%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -26%/-27%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

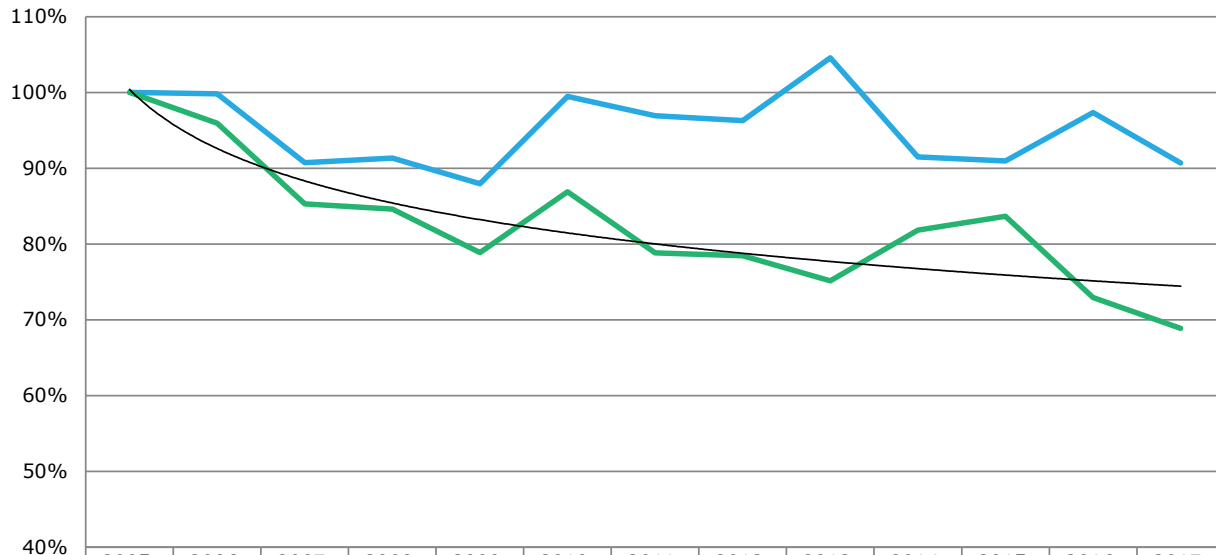

Energieverbruik 2005-2017/2019 -9%/-7%

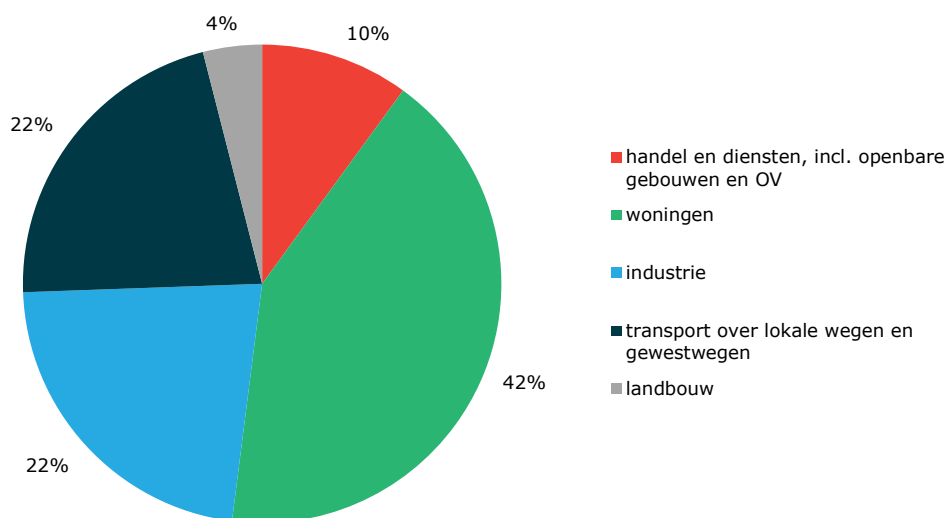
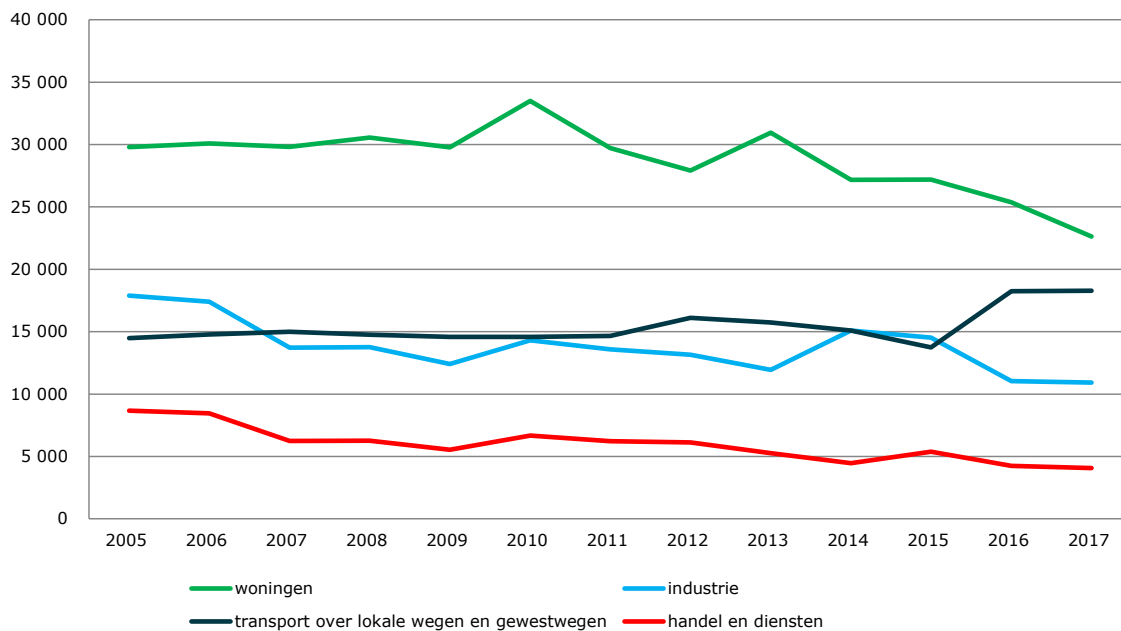
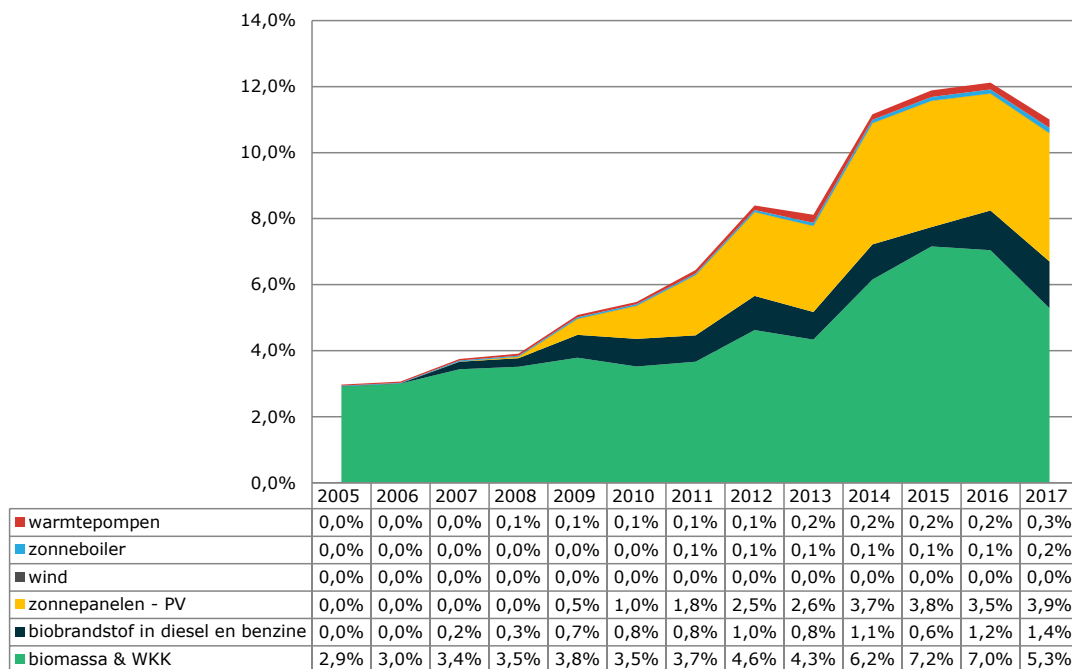

Aandeel duurzame energie 2017/2019 11,0%/11,1%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
evolutie energieverbruik	100%	100%	91%	91%	88%	99%	97%	96%	105%	92%	91%	97%	91%
evolutie CO2 totaal	100%	96%	85%	85%	79%	87%	79%	78%	75%	82%	84%	73%	69%

6.2. AVELGEM

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -20%/-17%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -10,5%/-12%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

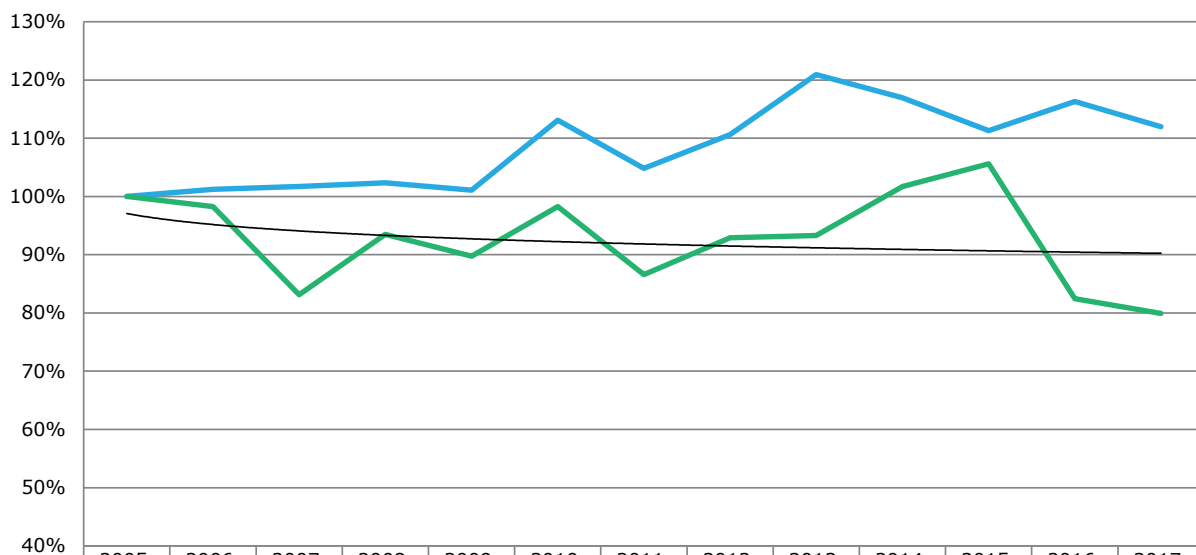

Energieverbruik 2005-2017/2019 +12%/+15%

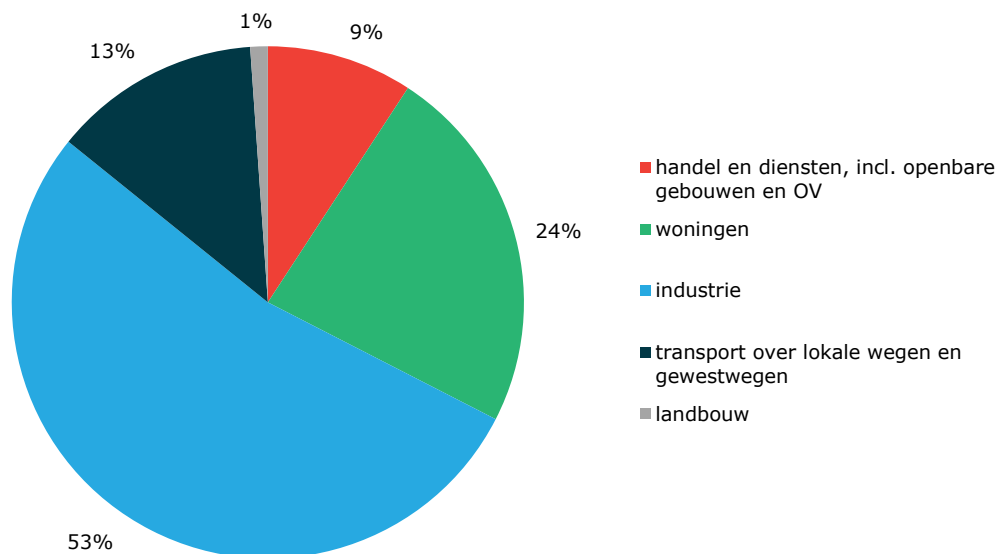
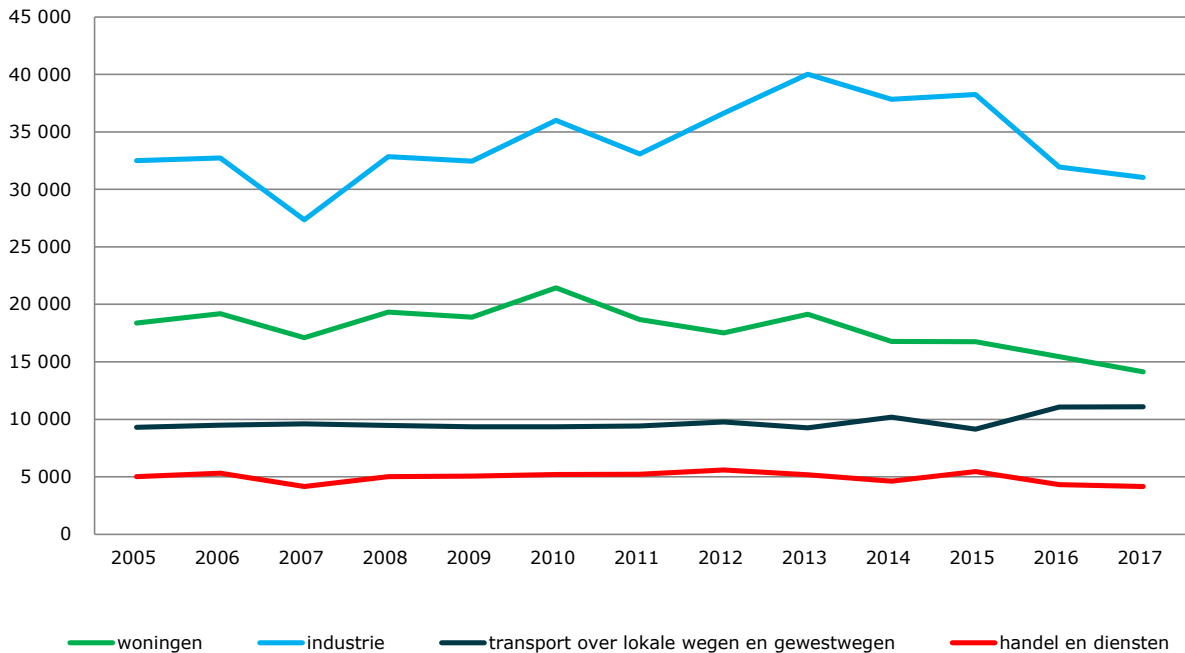
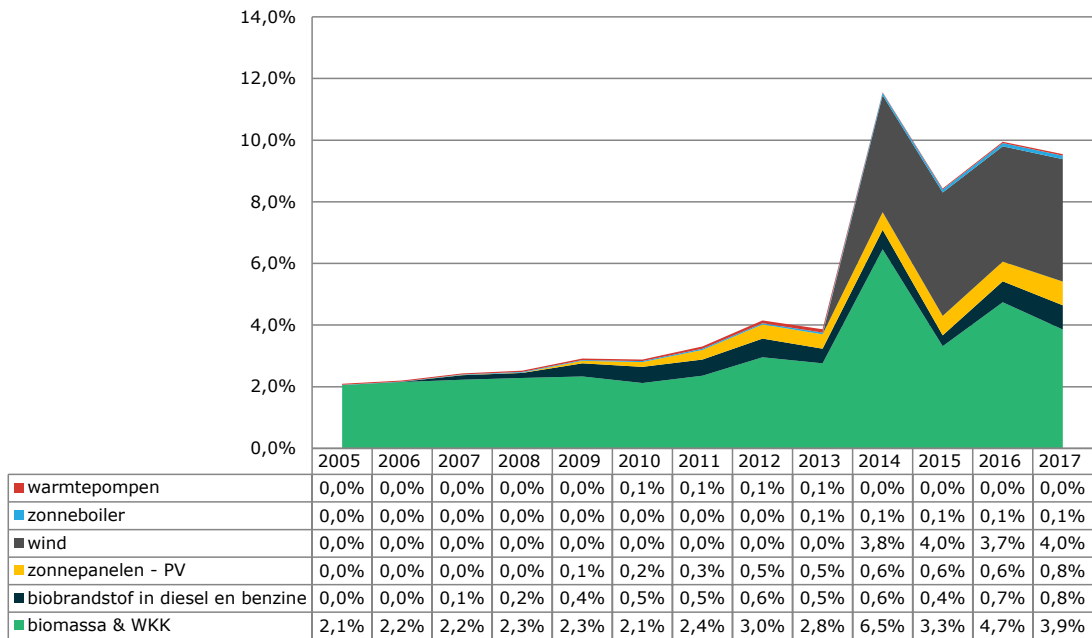

Aandeel duurzame energie 2017/2019 9,5%/9,6%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
evolutie energieverbruik	100%	101%	102%	102%	101%	113%	105%	111%	121%	117%	111%	116%	112%
evolutie CO2 totaal	100%	98%	83%	93%	90%	98%	87%	93%	93%	102%	106%	82%	80%

6.3. DEERLIJK

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -11%/-10%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -9,4%/-9%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

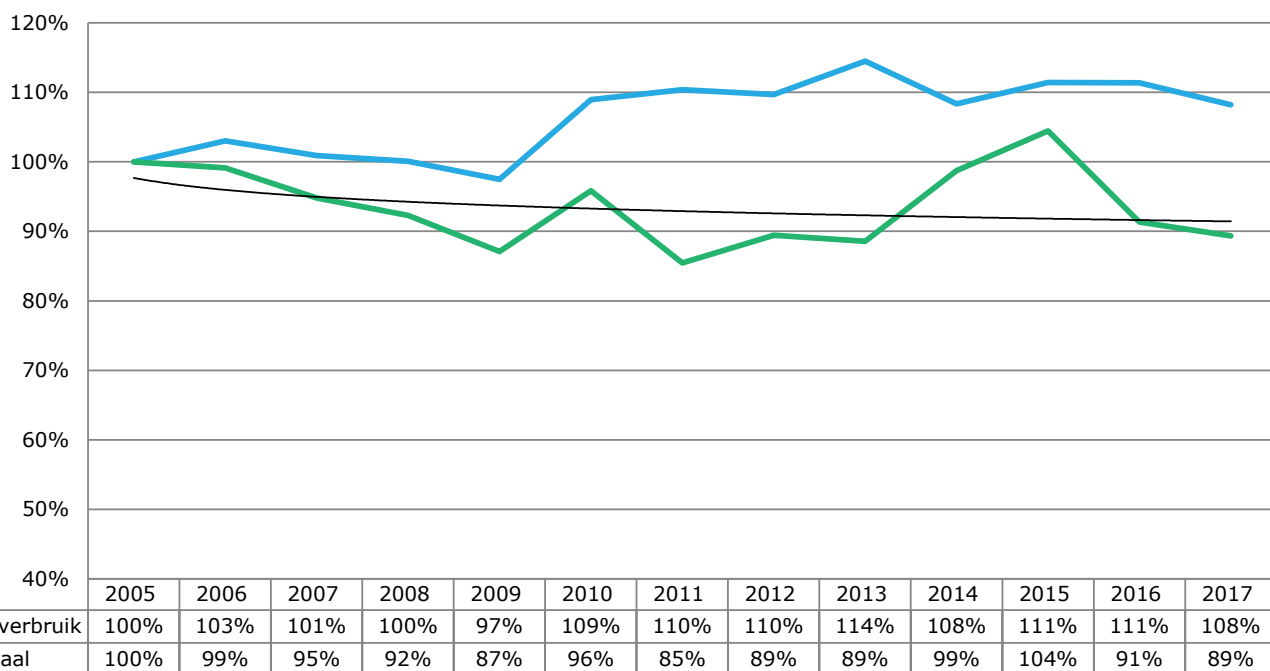

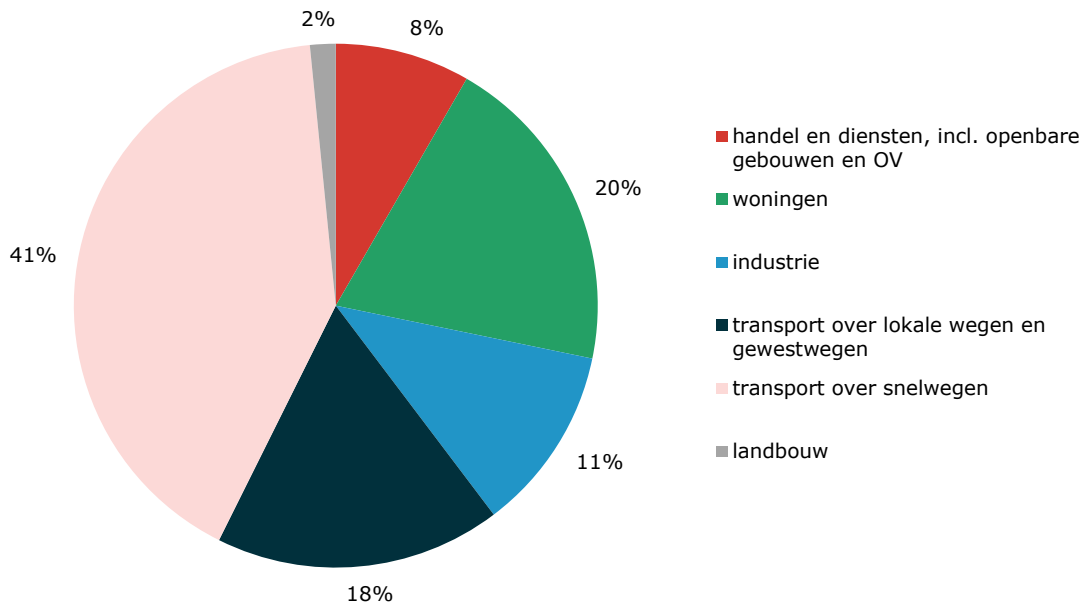
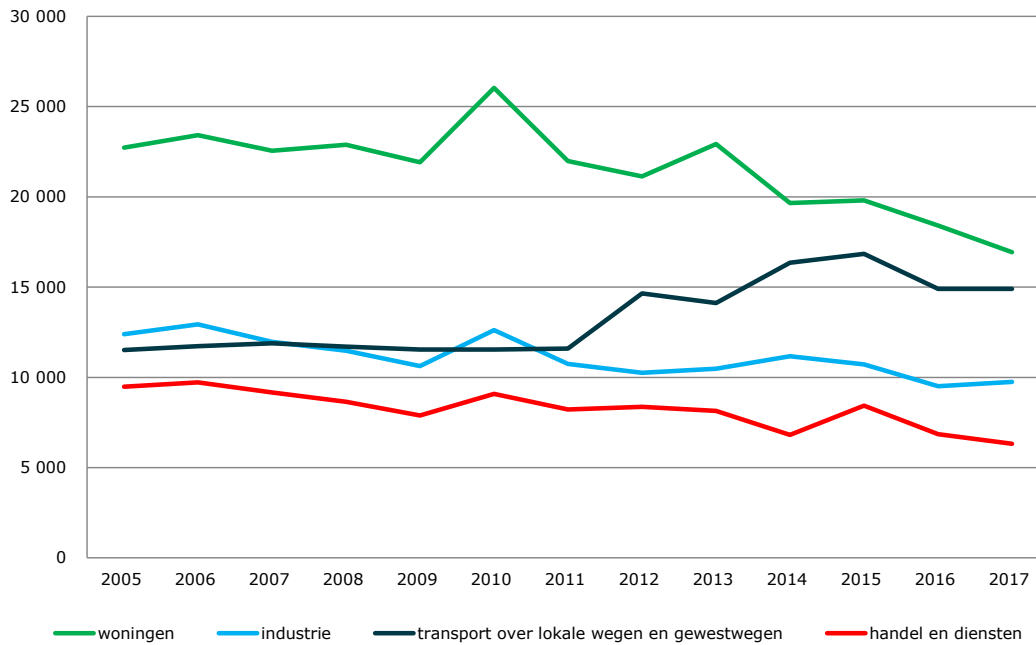
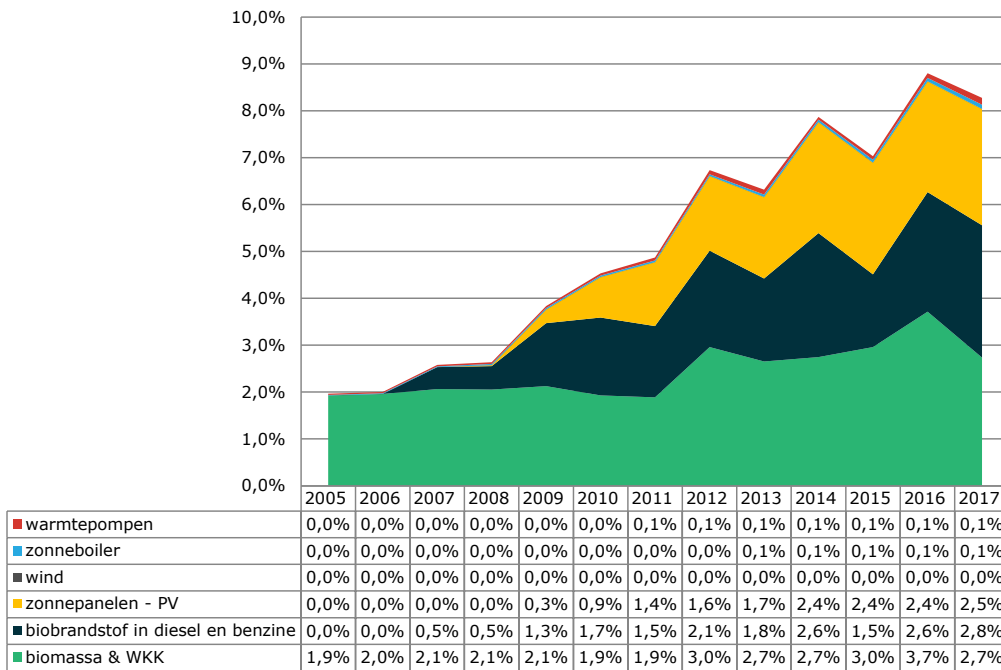
Energieverbruik 2005-2017/2019 +8%/+11%

Aandeel duurzame energie 2017/2019 8,3%/8,3%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

6.4. HARELBEKE

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -16%/-16%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -10,5%/-12%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

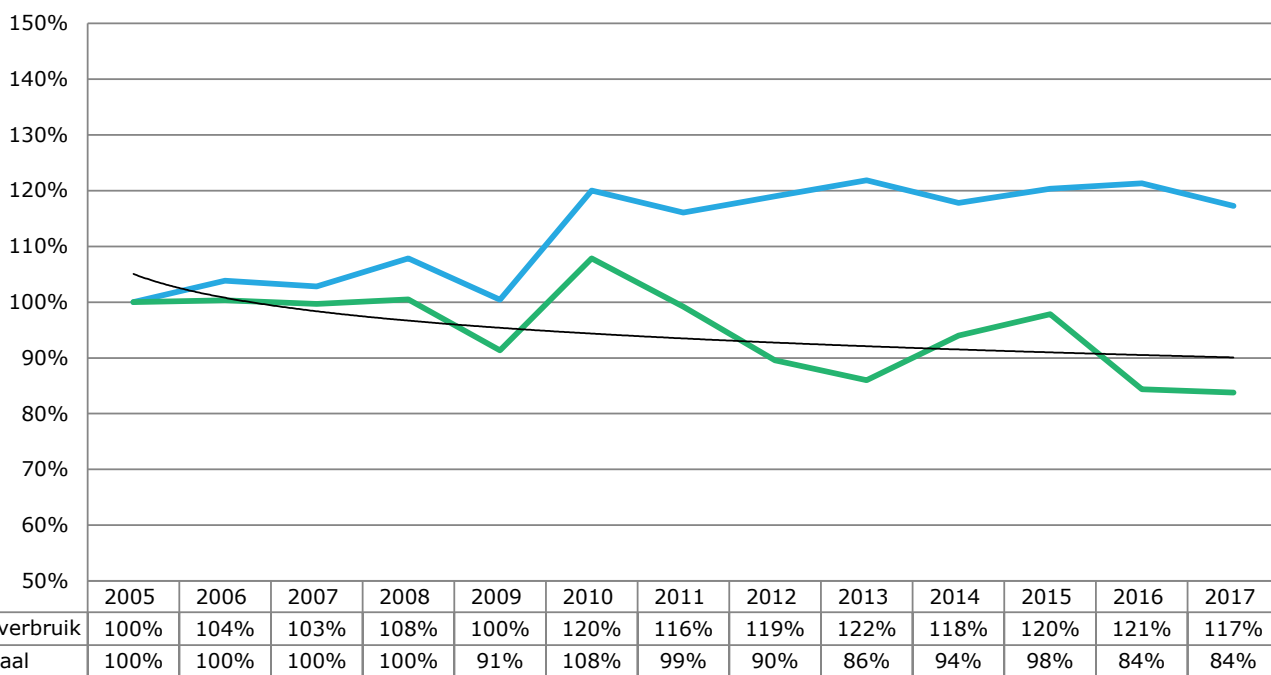

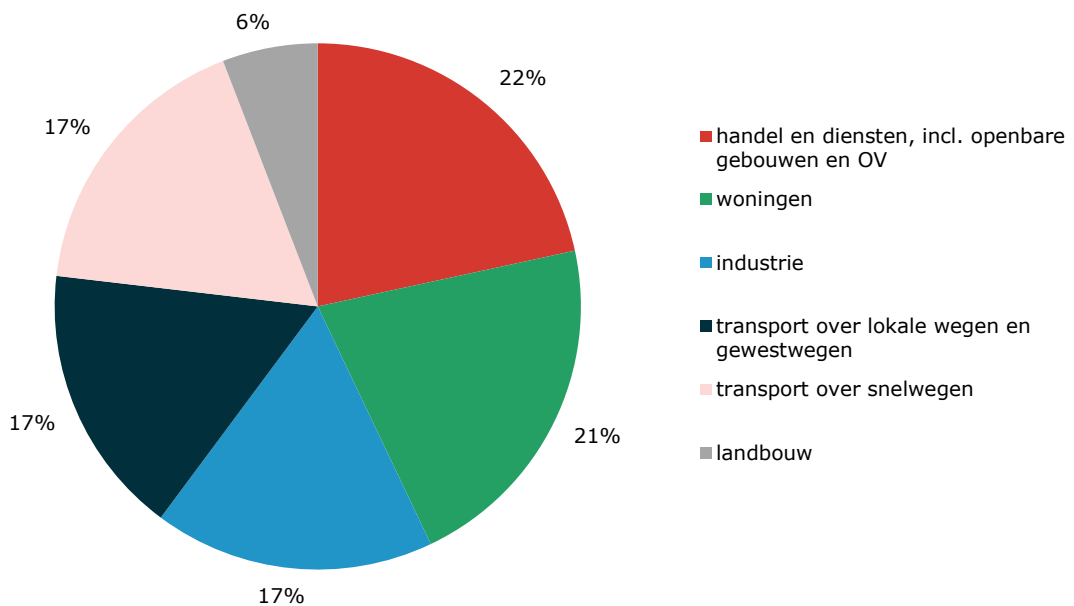
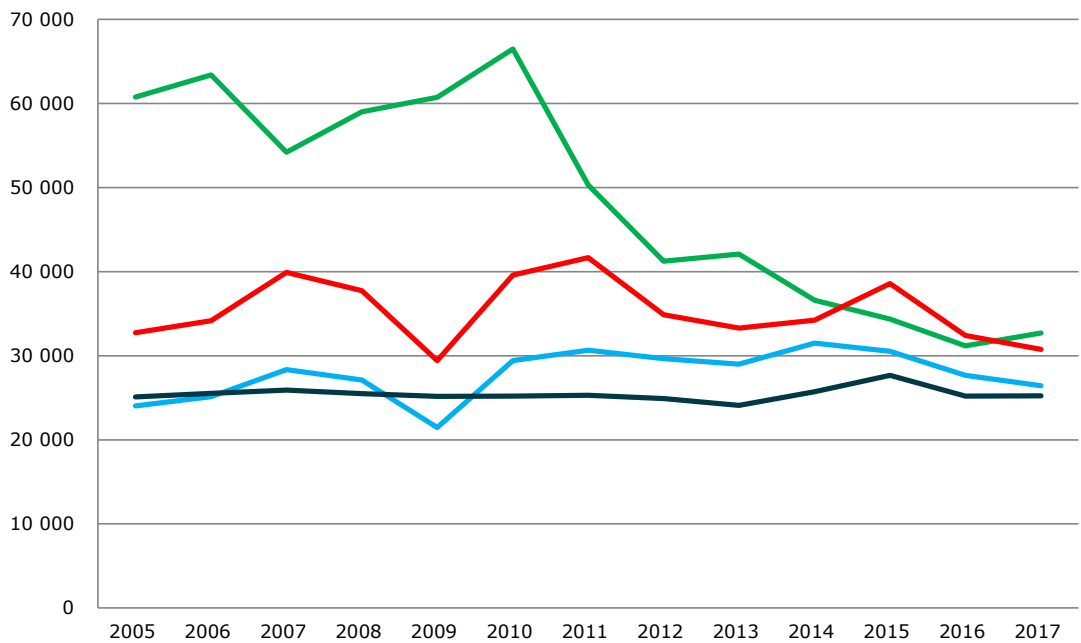
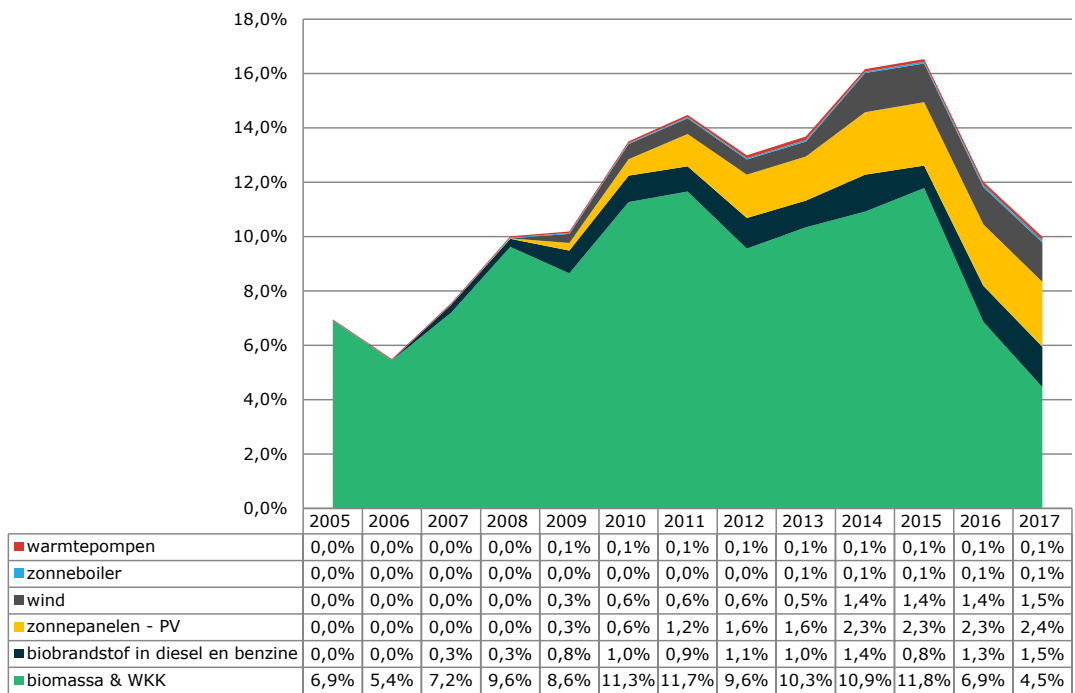
Energieverbruik 2005-2017/2019 +17%/+20%

Aandeel duurzame energie 2017/2019 10%/10%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

6.5. KORTRIJK

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -15%/15%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -11,5%/-12%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

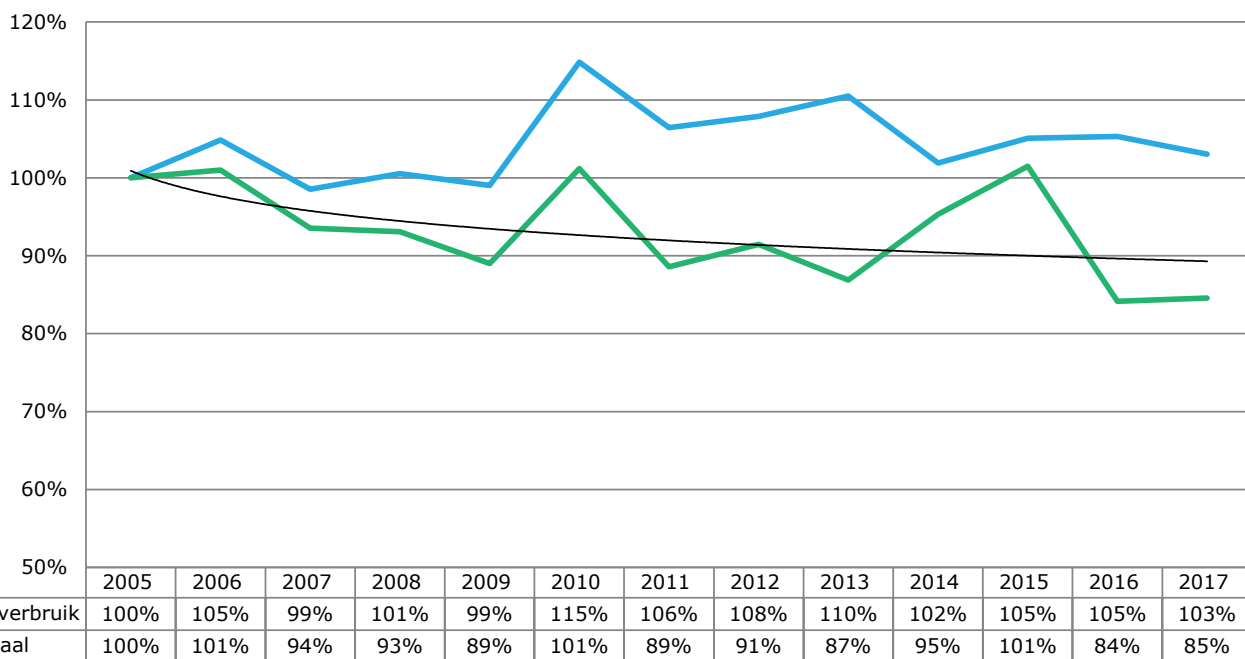

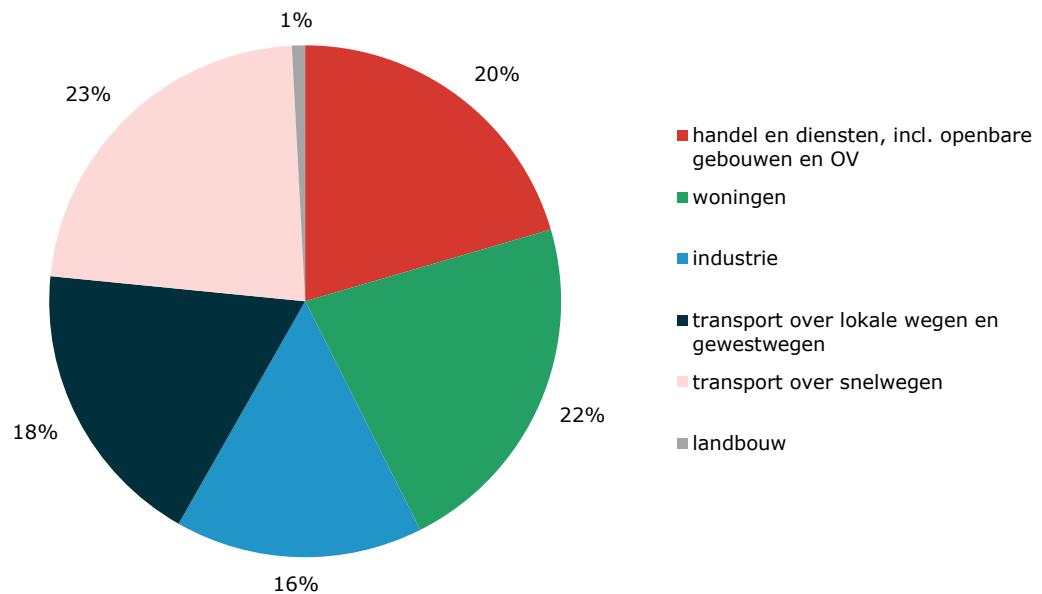
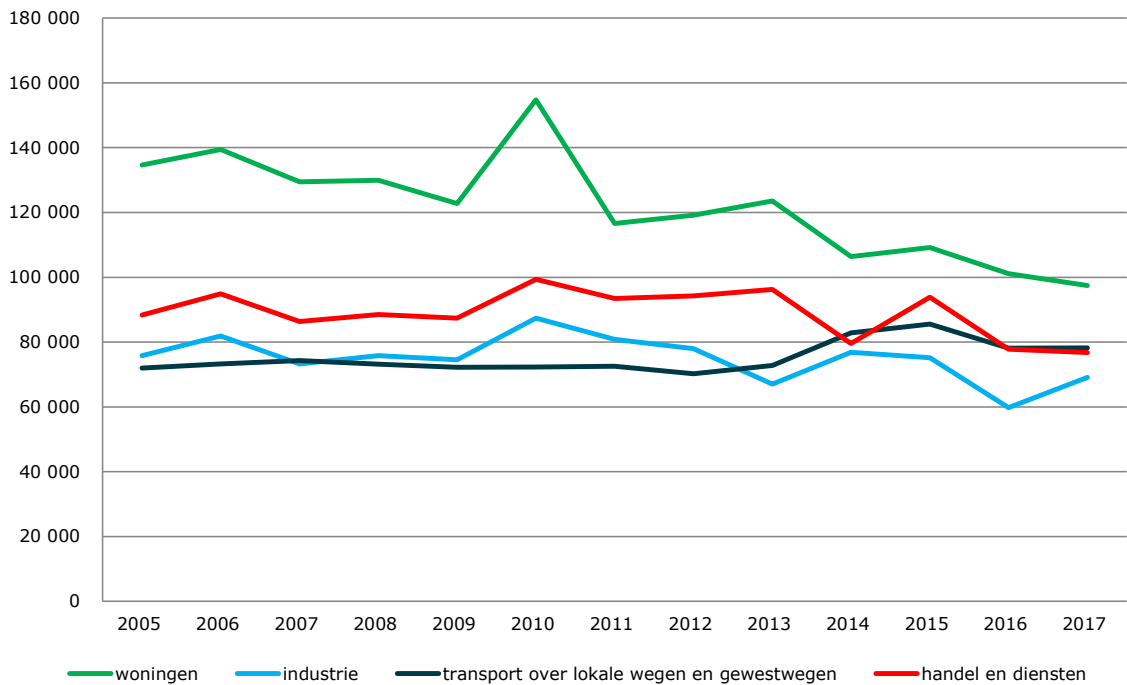
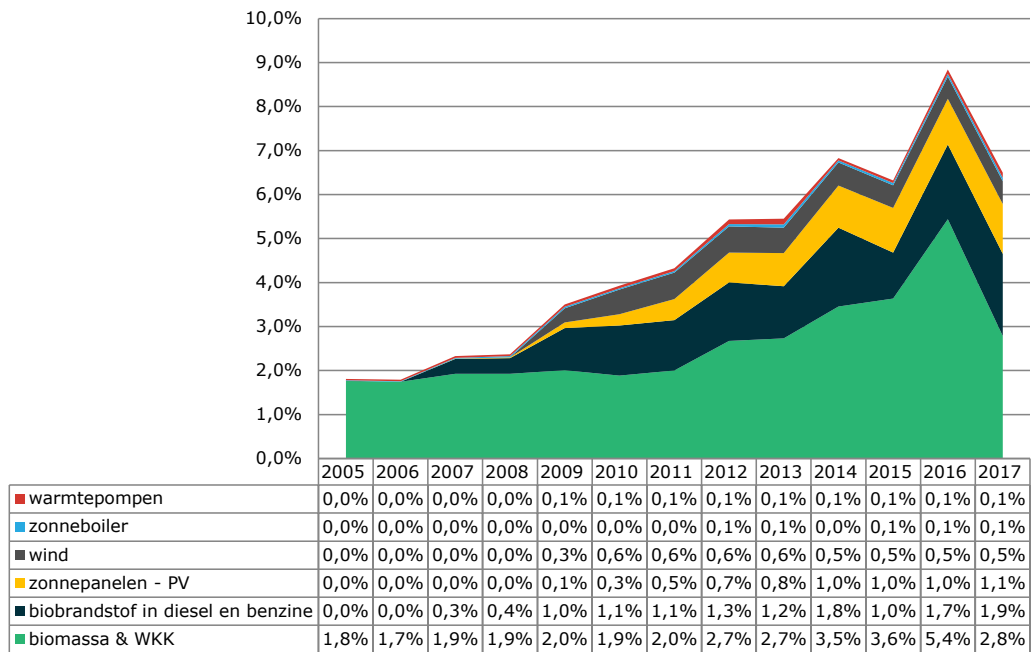
Energieverbruik 2005-2017/2019 +3%/+6%

Aandeel duurzame energie 2017/2019 6,5%/6,5%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

6.6. KUURNE

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -40%/-39%

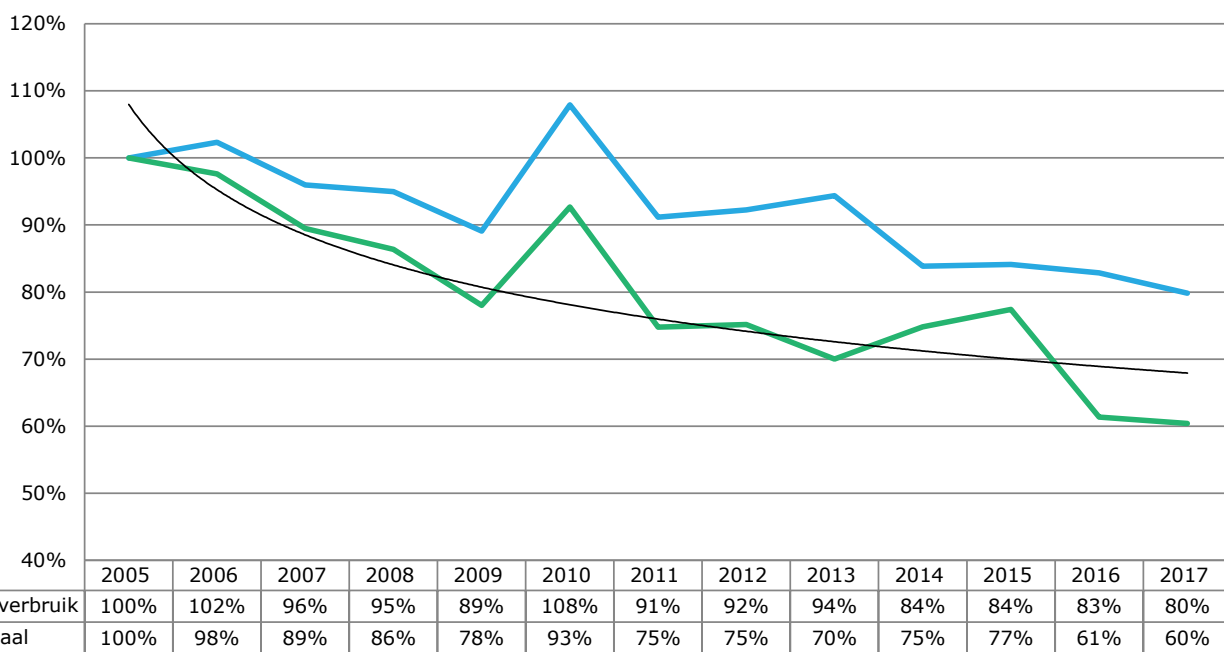
Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -32,2%/-35% doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

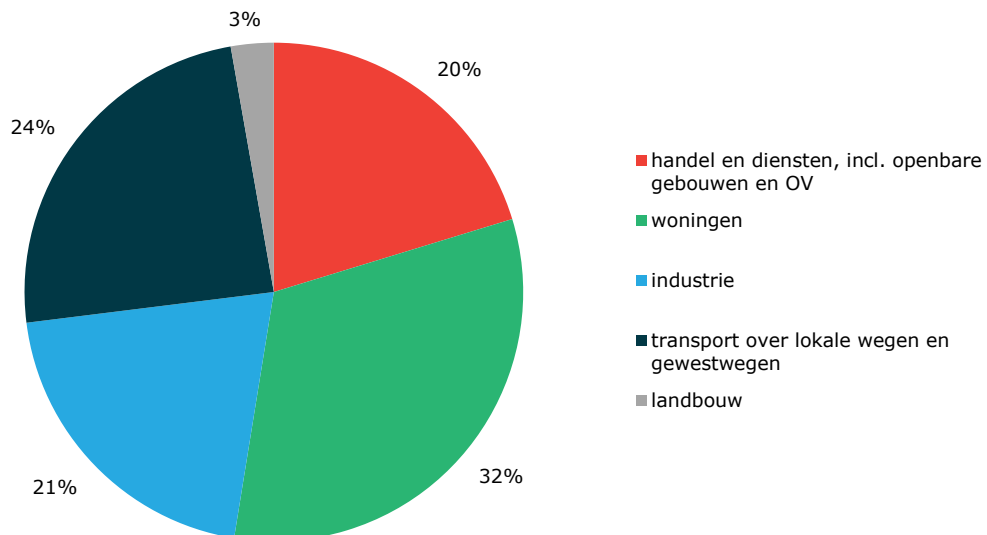
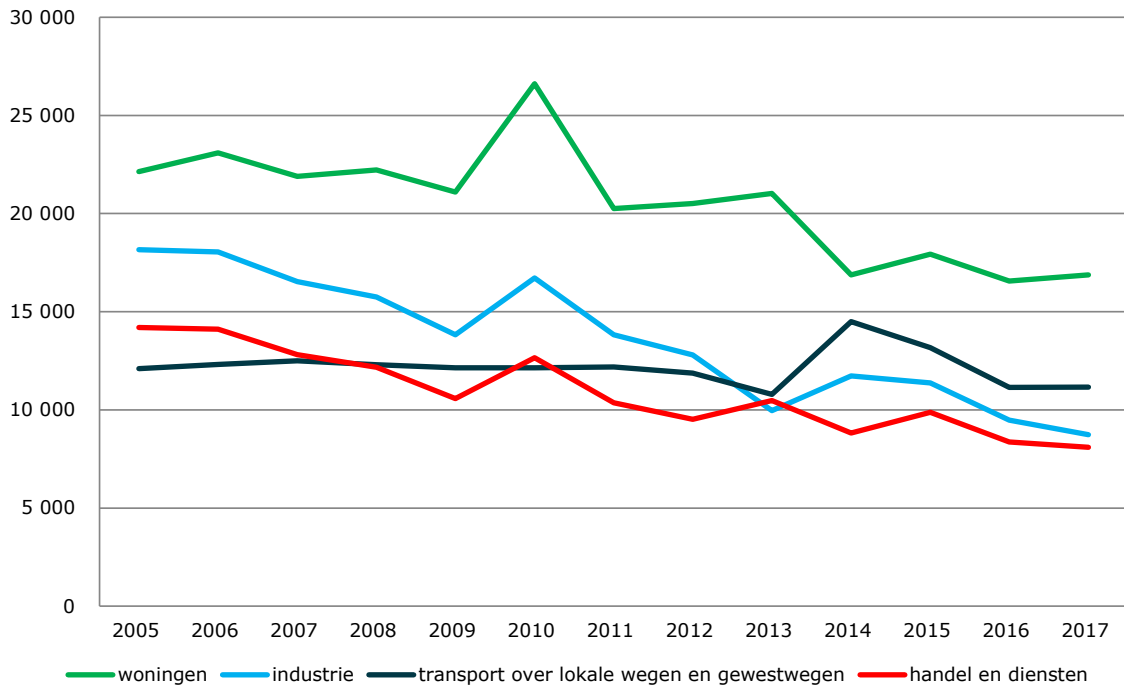
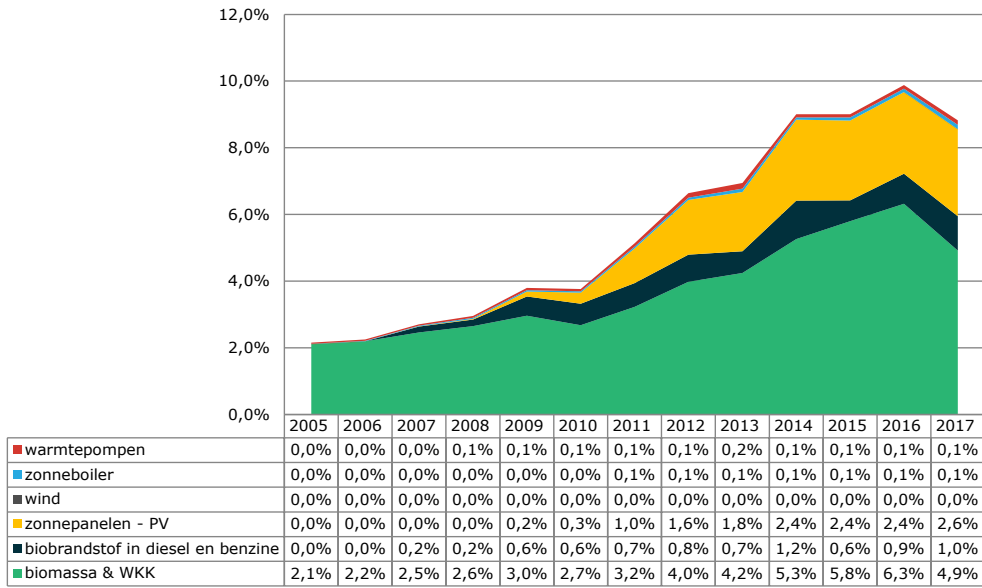

Energieverbruik 2005-2017/2019 -20%/-18%

Aandeel duurzame energie 2017/2019 8,8%/8,8% doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

6.7. LENDELEDE

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -5%/-3%

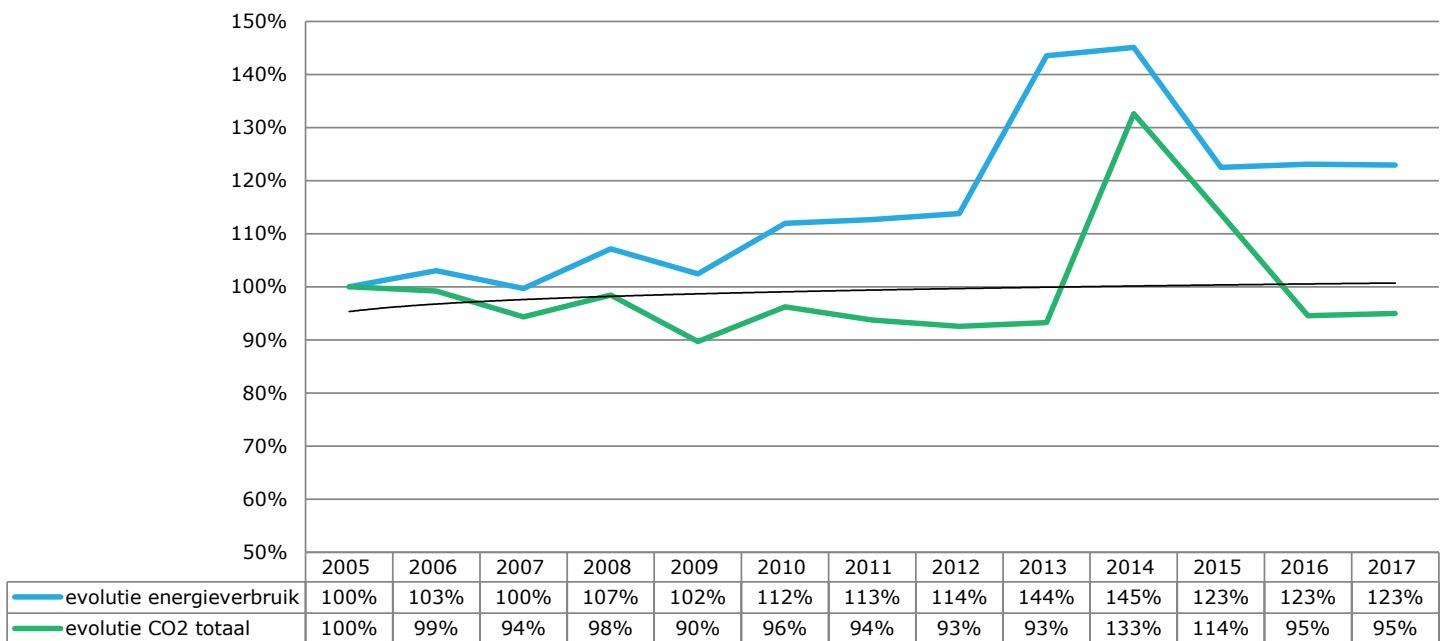
Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -0,5%/-0% doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

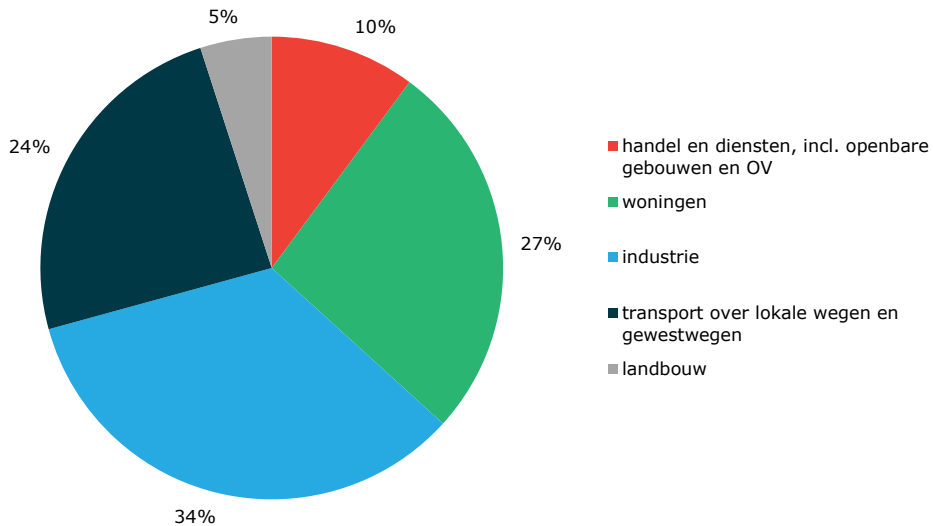
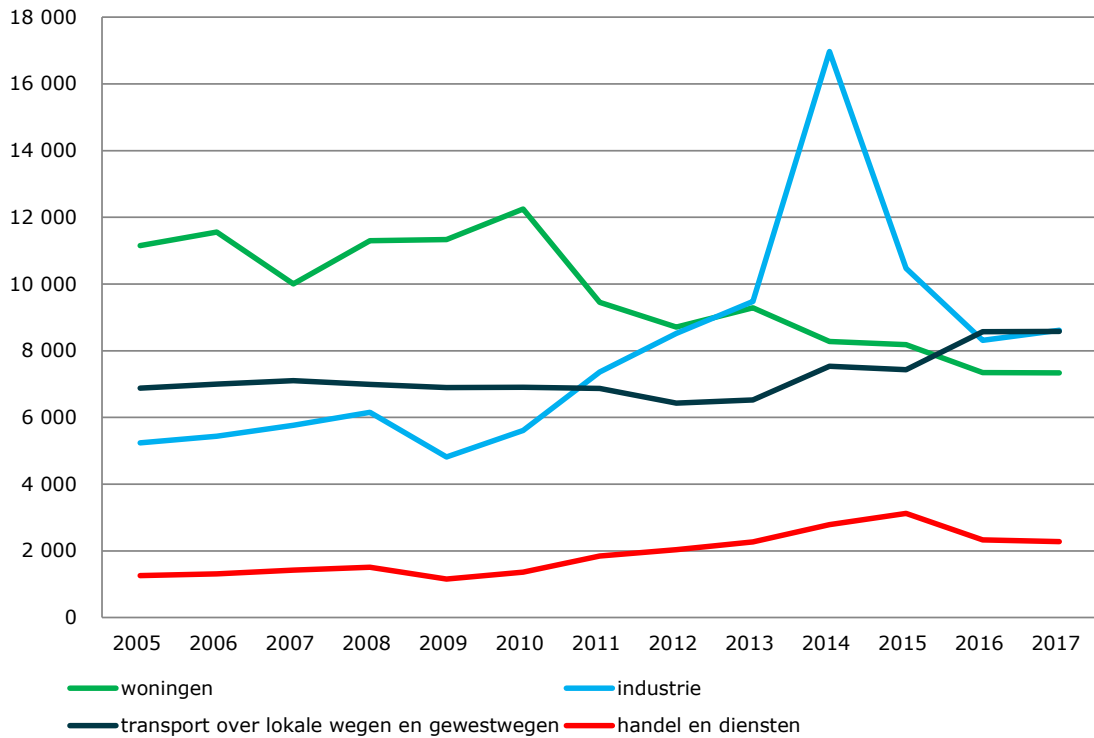
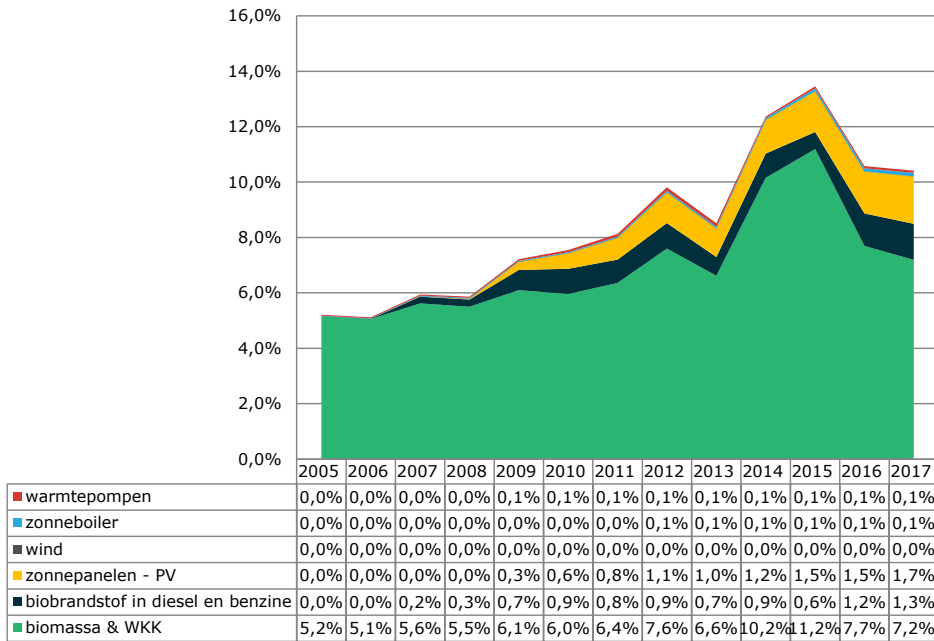

Energieverbruik 2005-2017/2019 +23%/+26%

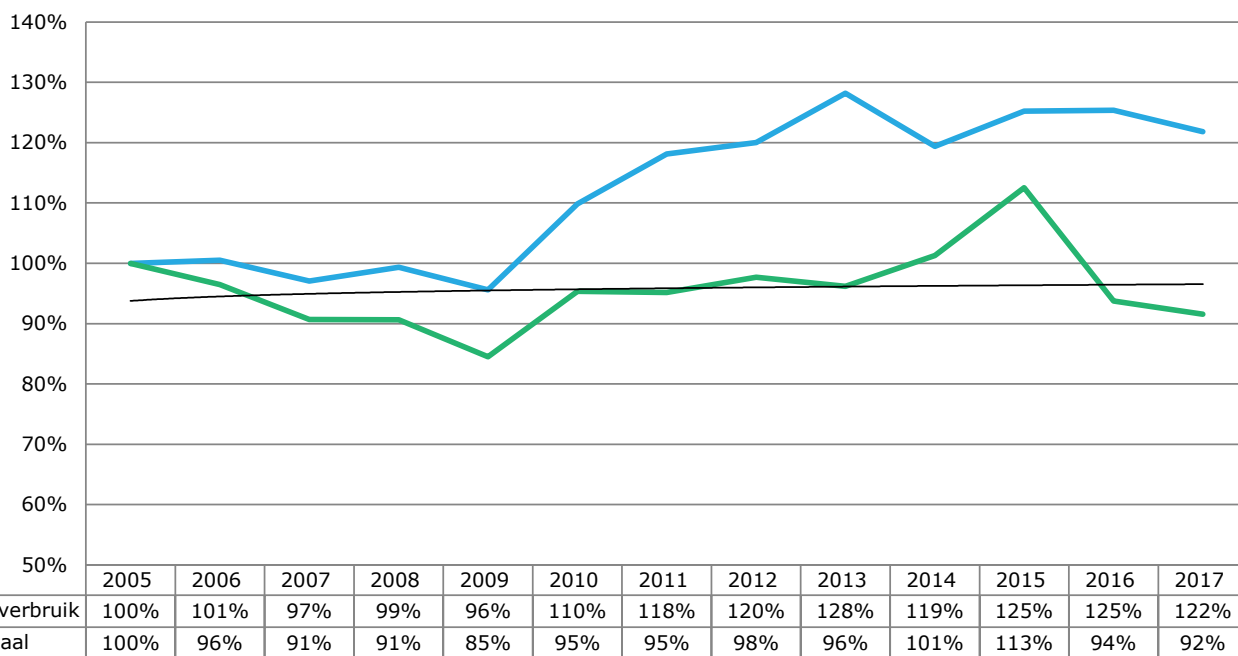
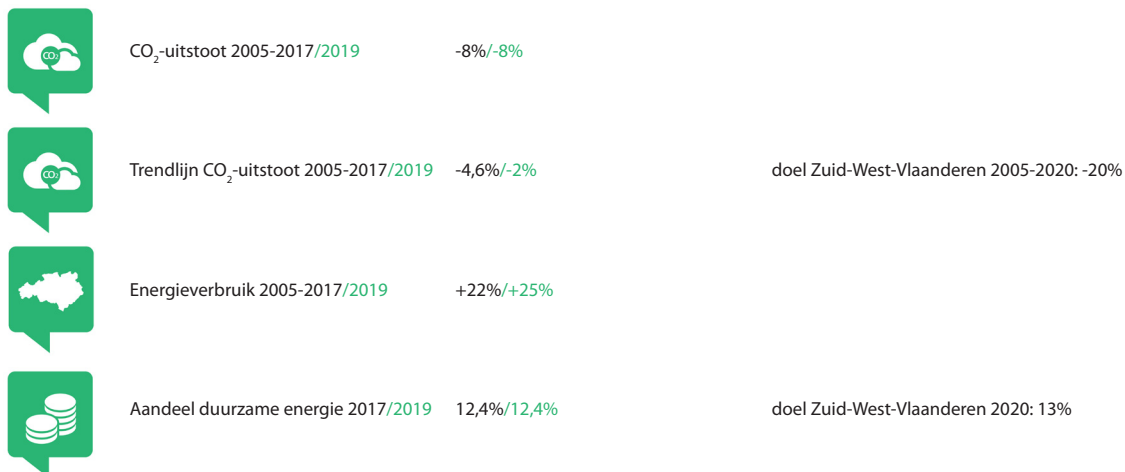

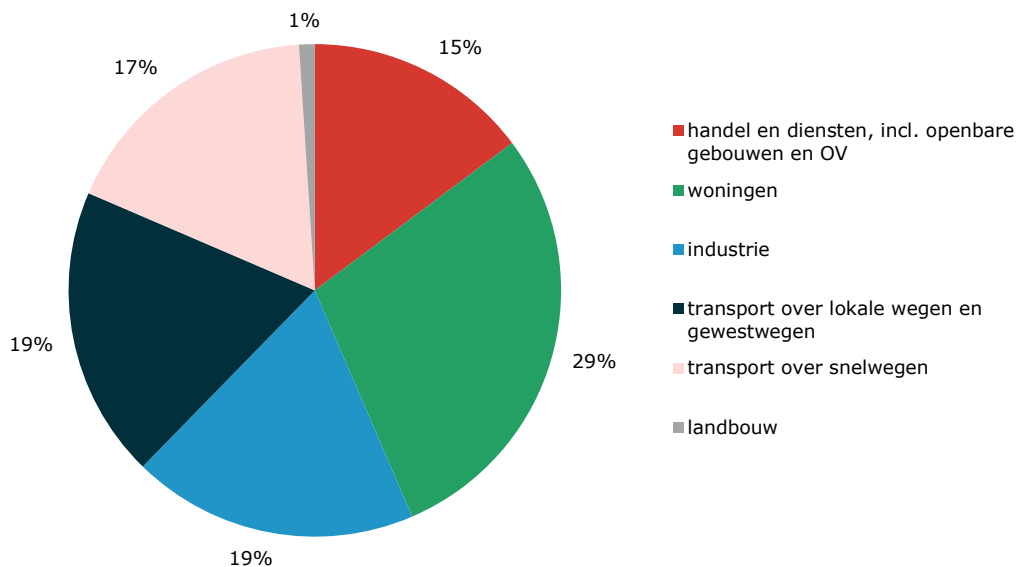
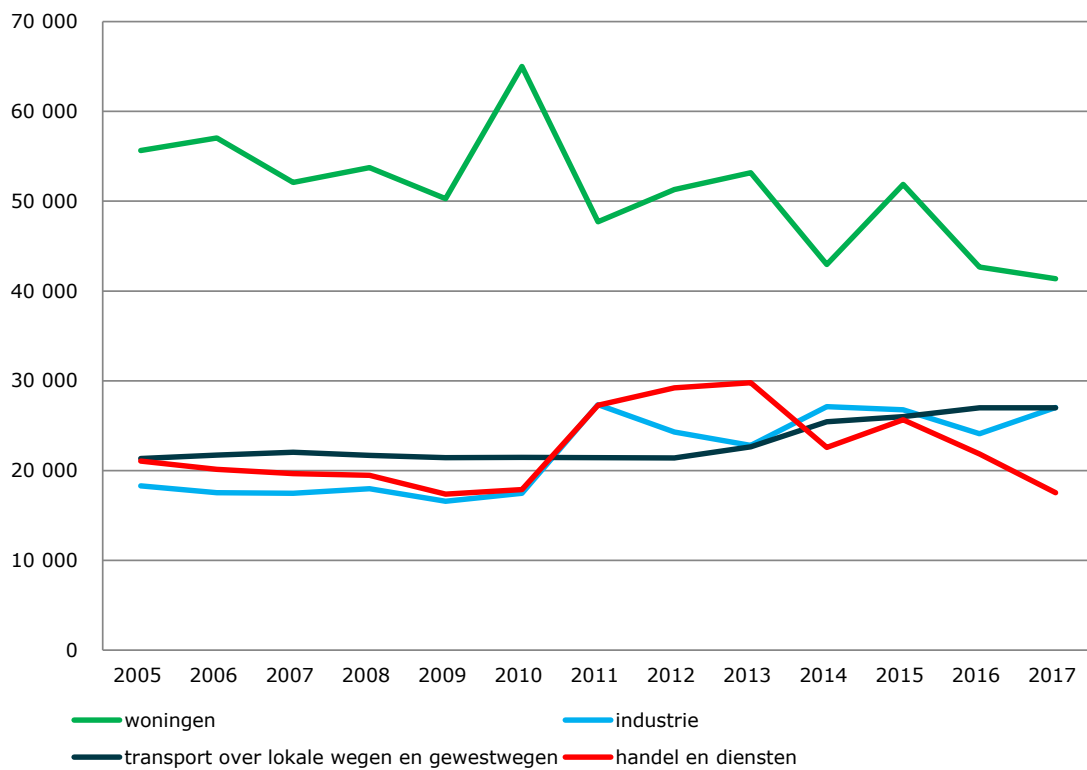
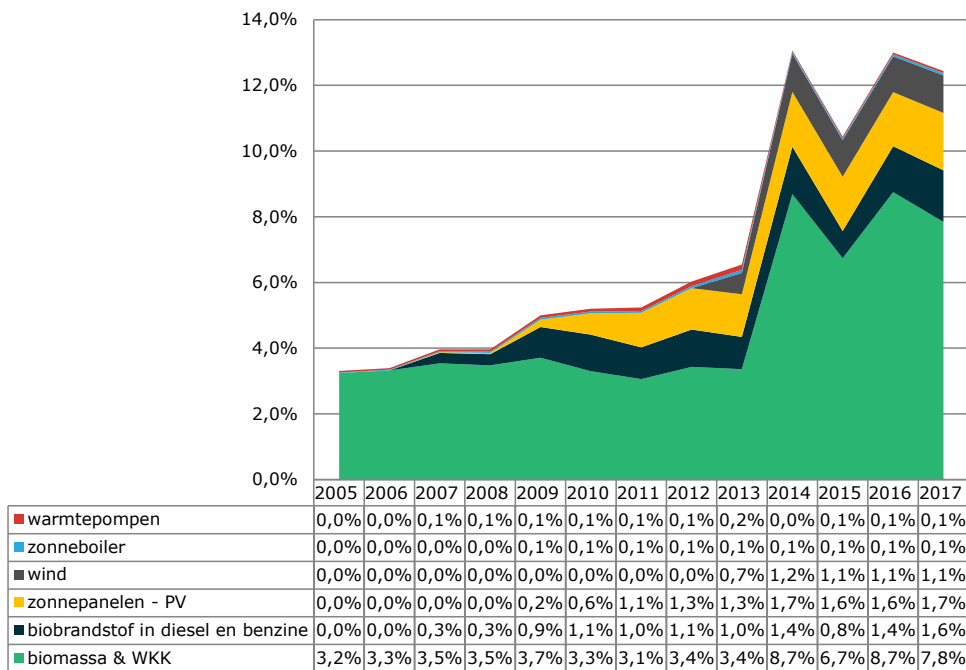
Aandeel duurzame energie 2017/2019 10,4%/10,3% doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

6.8. MENEN

6.9. SPIERE-HELKIJN

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -14%/-10%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -10,2%/-9%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

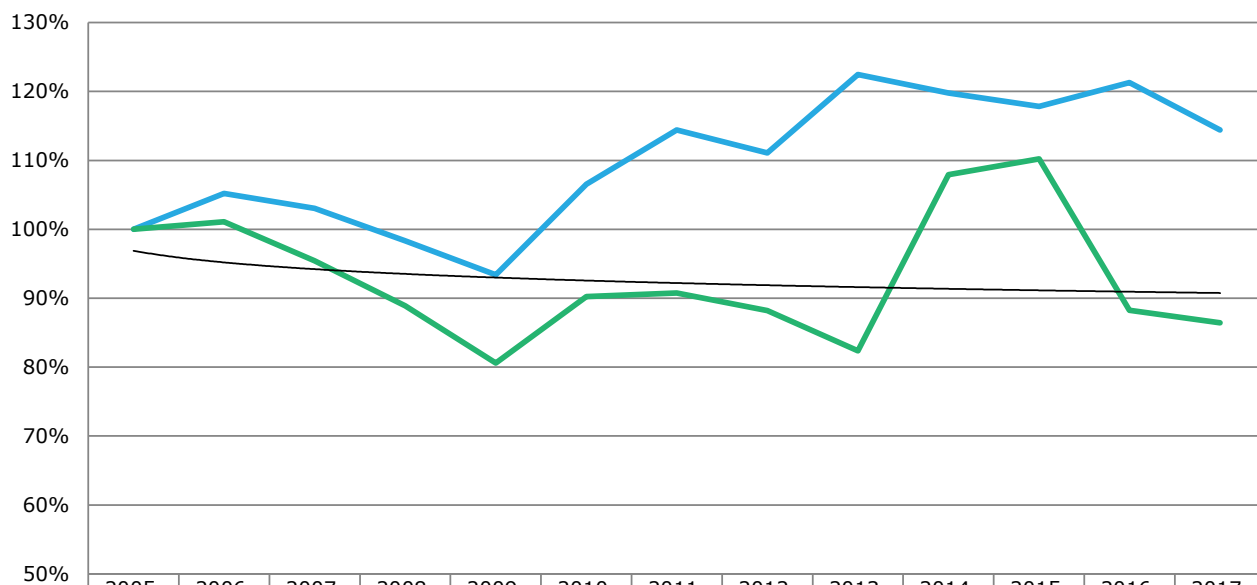

Energieverbruik 2005-2017/2019 +14%/+17%

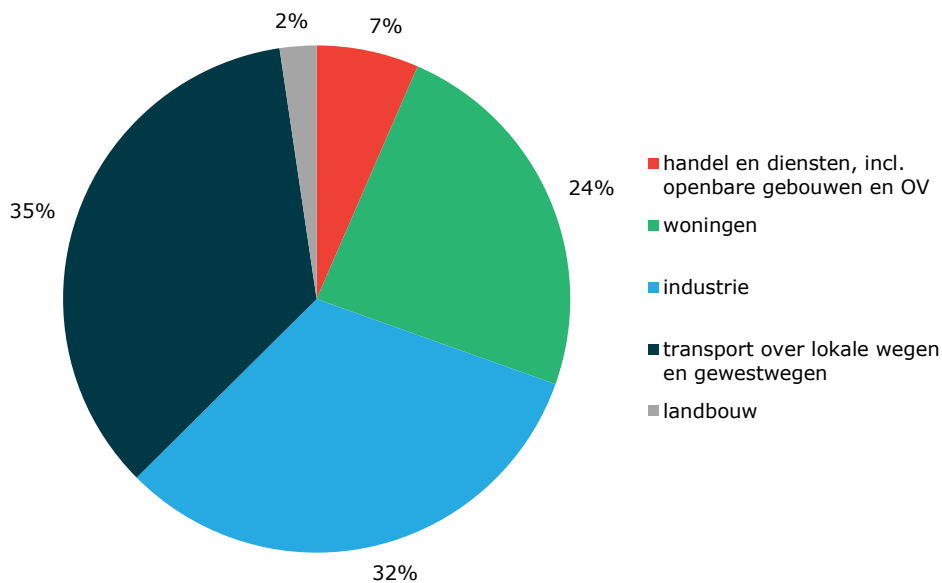
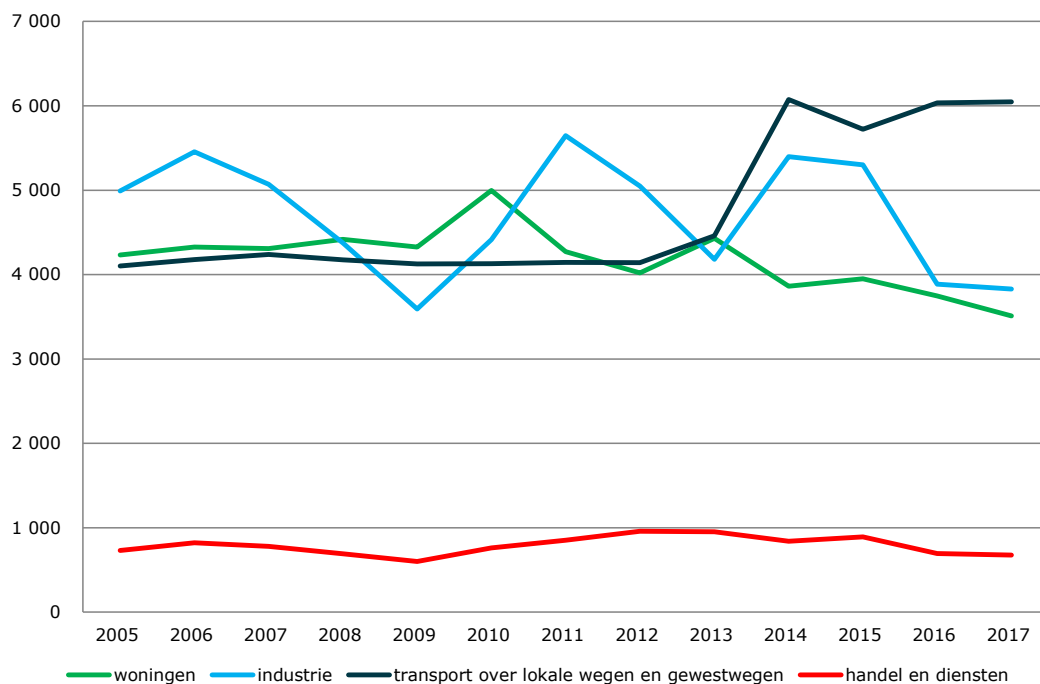
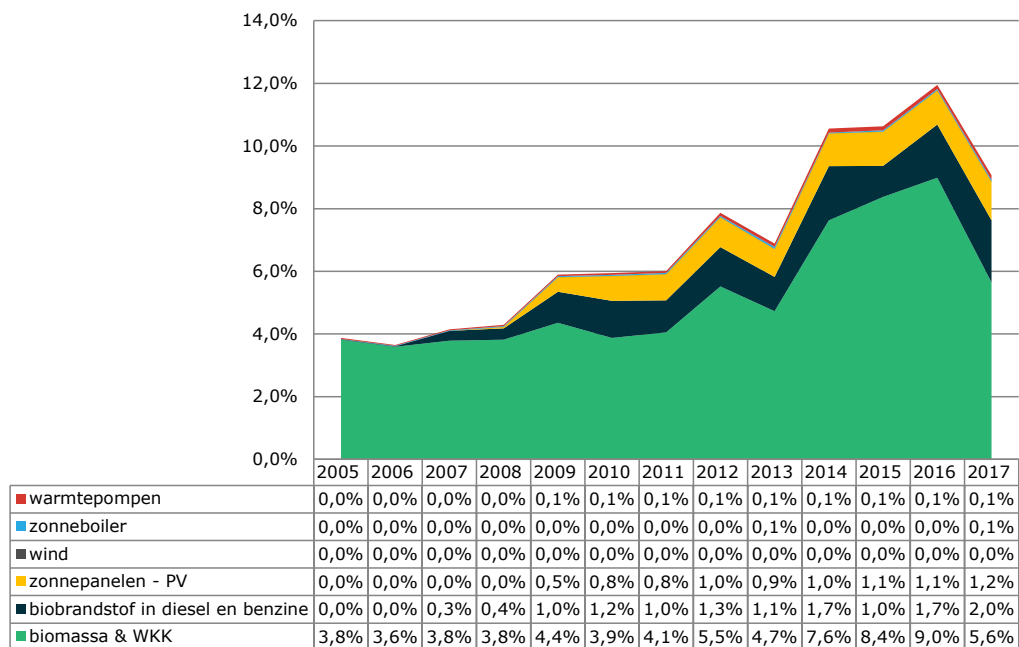

Aandeel duurzame energie 2017/2019 9,1%/9,0%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
evolutie energieverbruik	100%	105%	103%	98%	93%	107%	114%	111%	122%	120%	118%	121%	114%
evolutie CO2 totaal	100%	101%	95%	89%	81%	90%	91%	88%	82%	108%	110%	88%	86%

6.10. WAREGEM

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -28%/-27%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -24,8%/-26%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

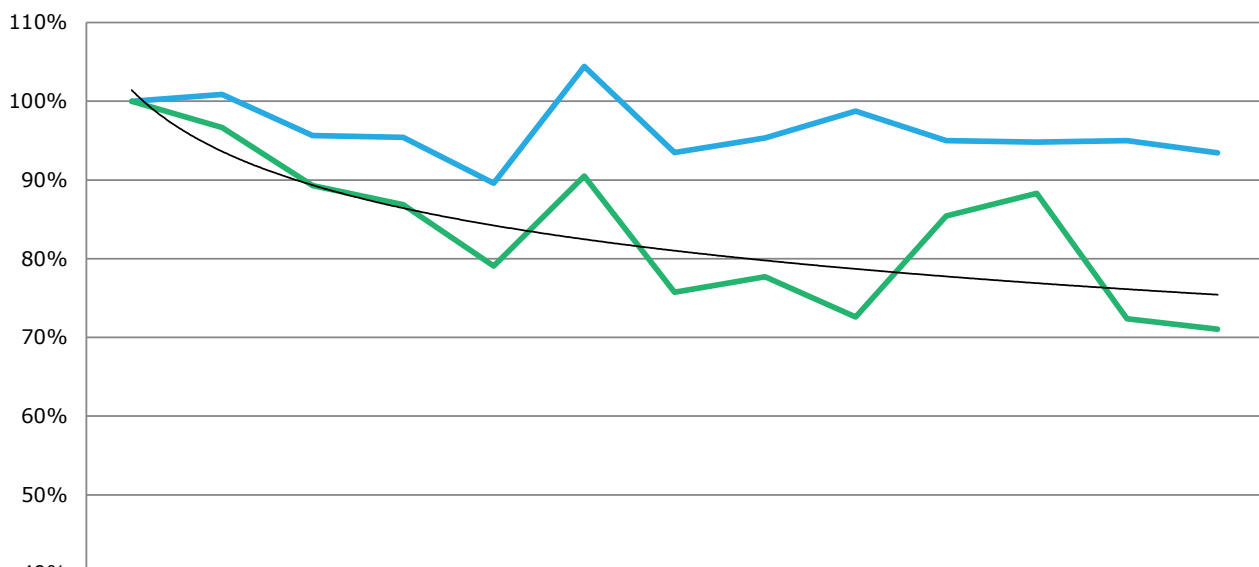

Energieverbruik 2005-2017/2019 -7%/-4%

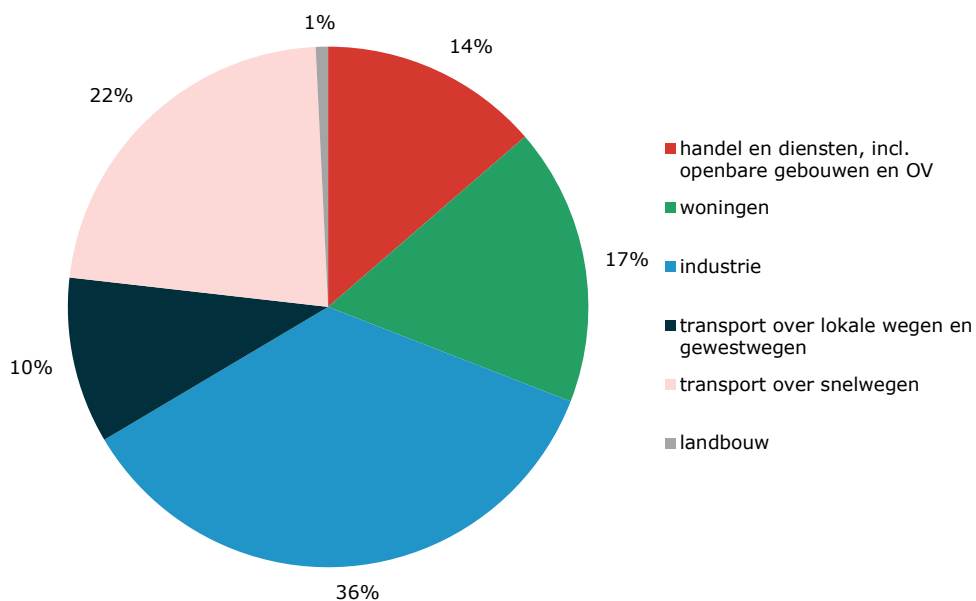
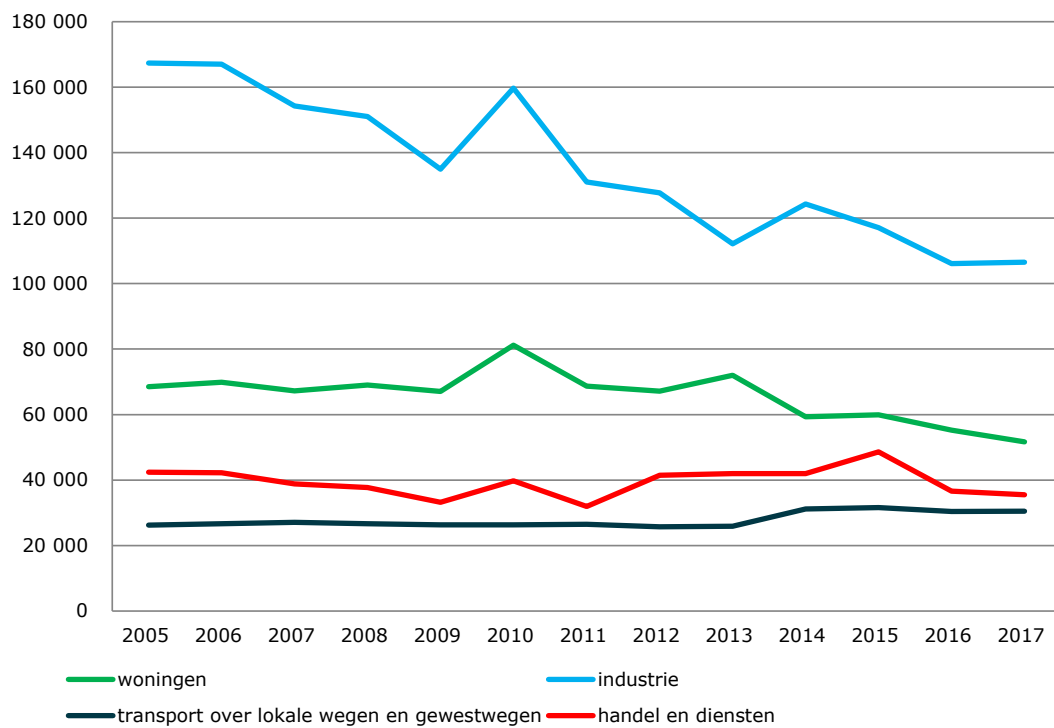
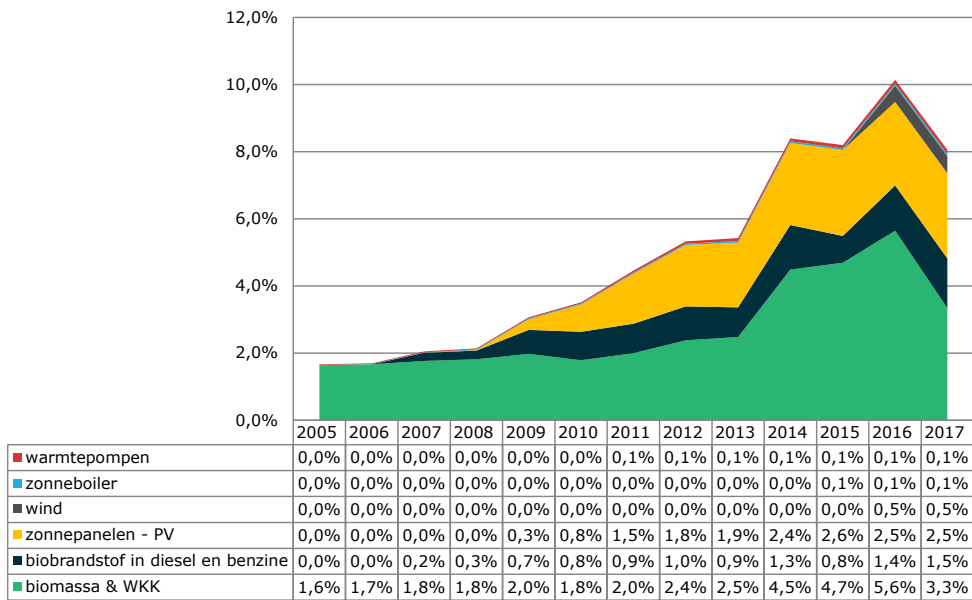

Aandeel duurzame energie 2017/2019 8,1%/8,1%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
evolutie energieverbruik	100%	101%	96%	95%	90%	104%	94%	95%	99%	95%	95%	95%	93%
evolutie CO2 totaal	100%	97%	89%	87%	79%	91%	76%	78%	73%	85%	88%	72%	71%

6.11. WERVIK

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -3%/-3%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -4,9%/-4%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

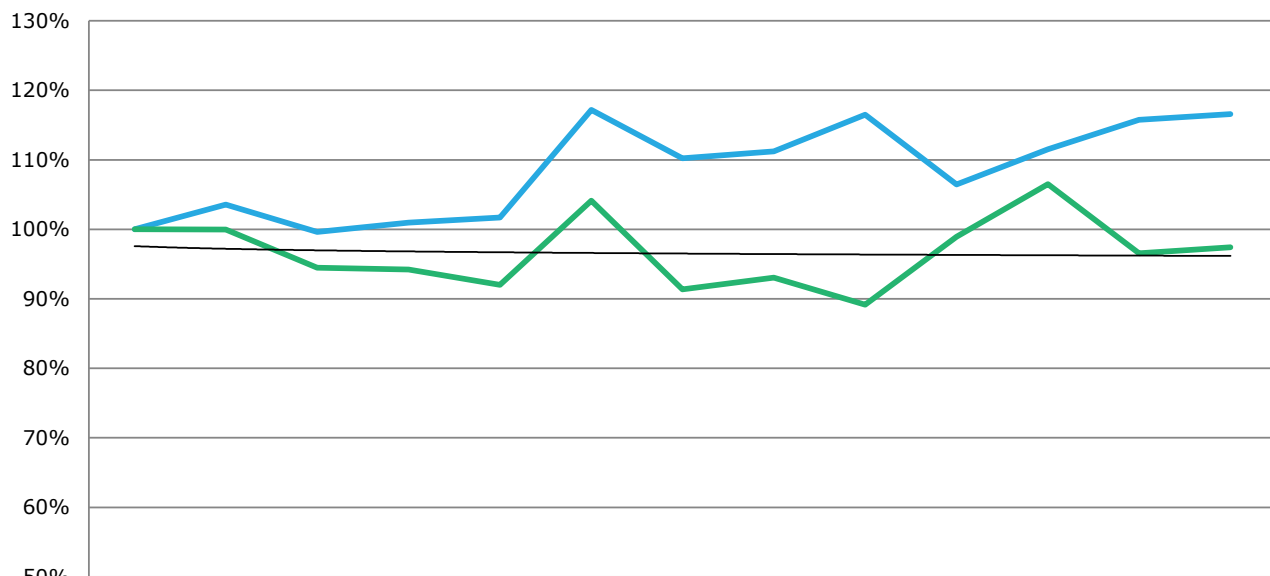

Energieverbruik 2005-2017/2019 +17%/+20%

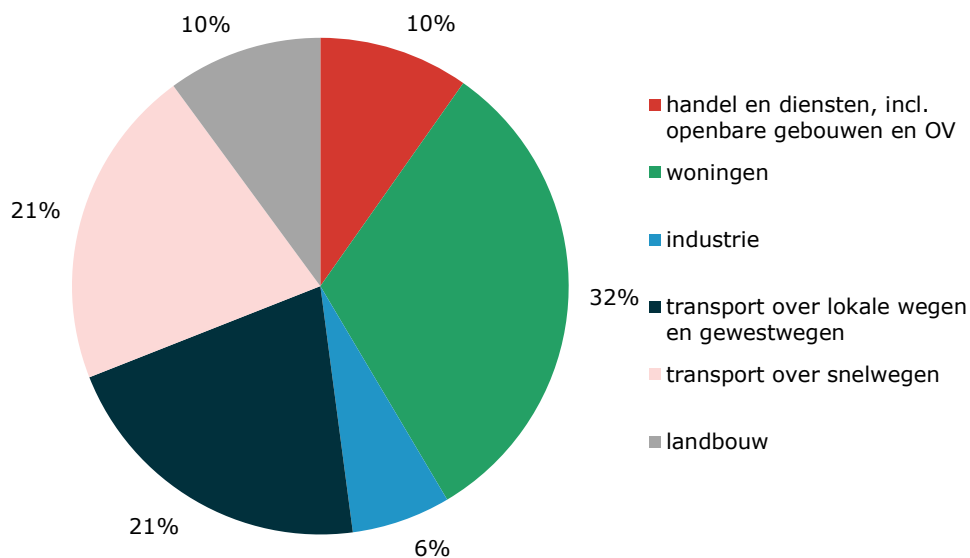
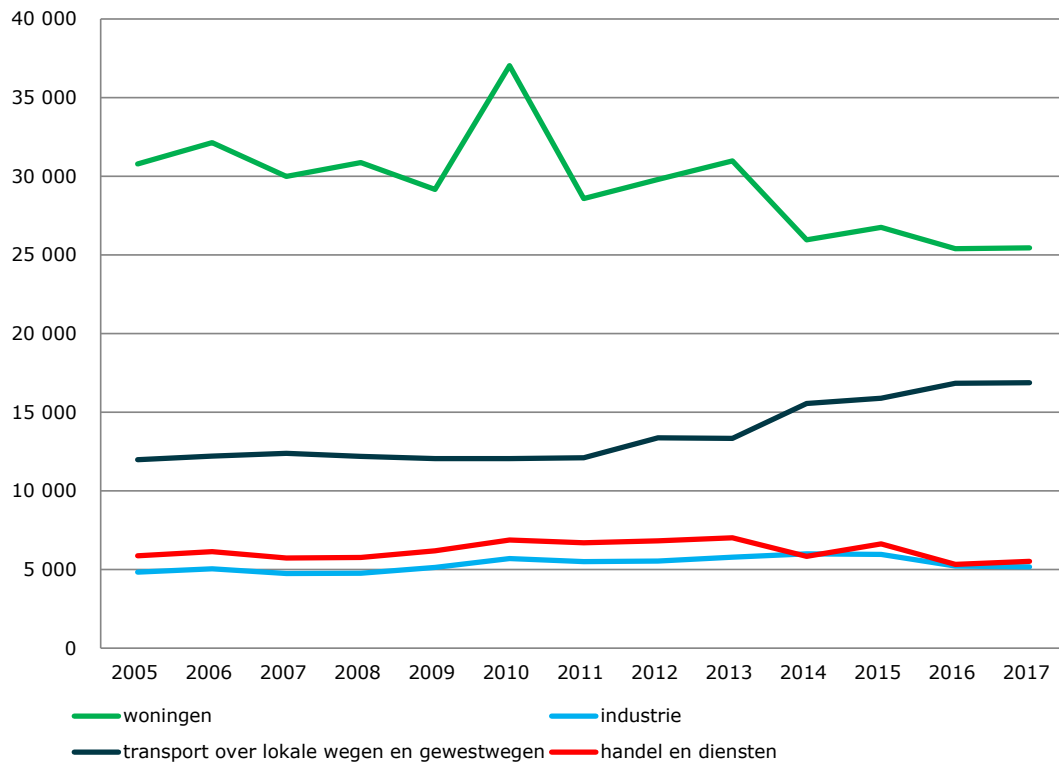
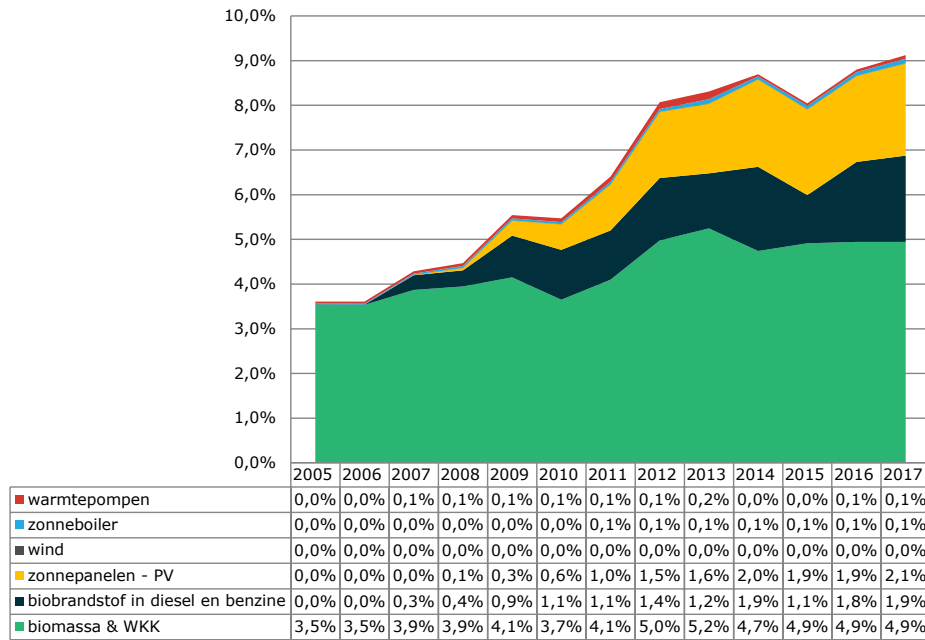

Aandeel duurzame energie 2017/2019 9,1%/9,1%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
evolutie energieverbruik	100%	104%	100%	101%	102%	117%	110%	111%	117%	106%	112%	116%	117%
evolutie CO2 totaal	100%	100%	94%	94%	92%	104%	91%	93%	89%	99%	106%	97%	97%

6.12. WEVELGEM

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 +6%/+6%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 +4,8%/+6%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

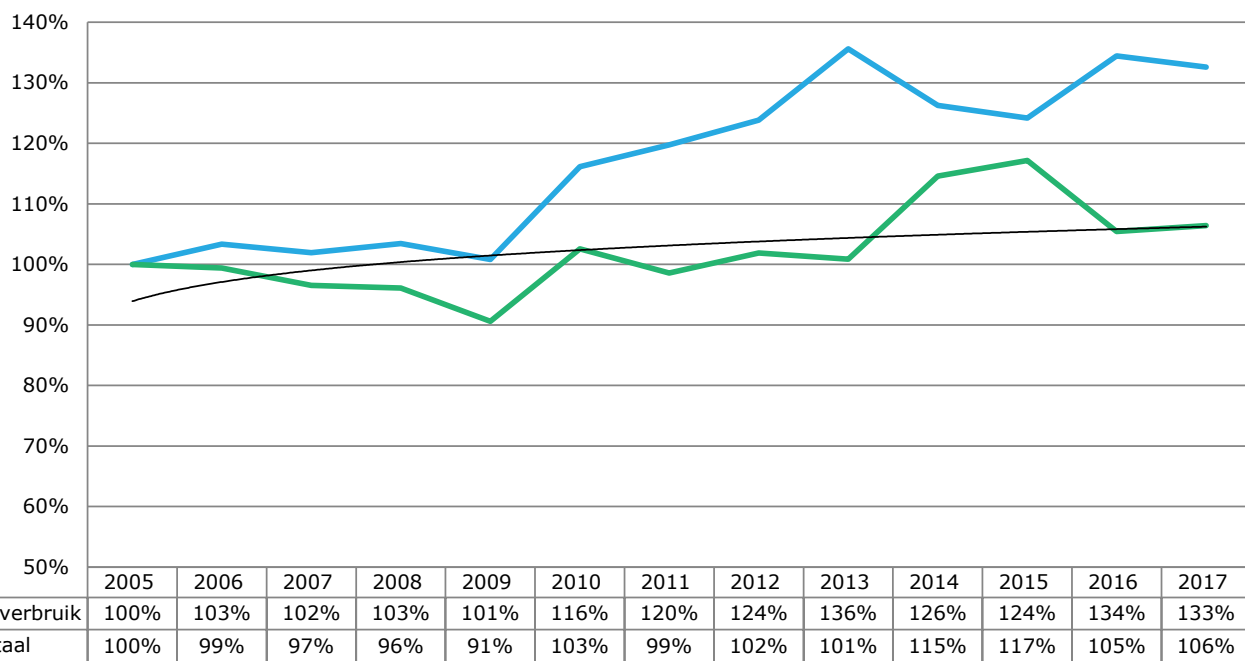

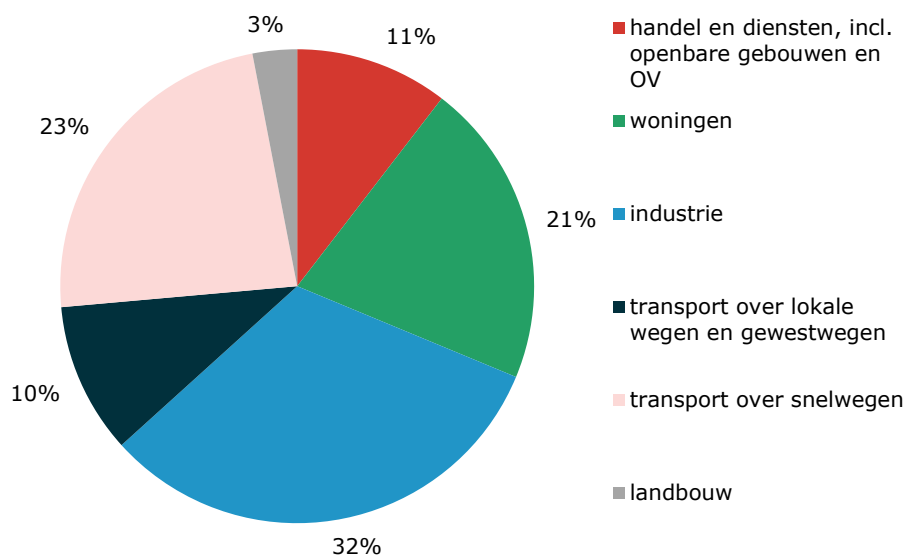
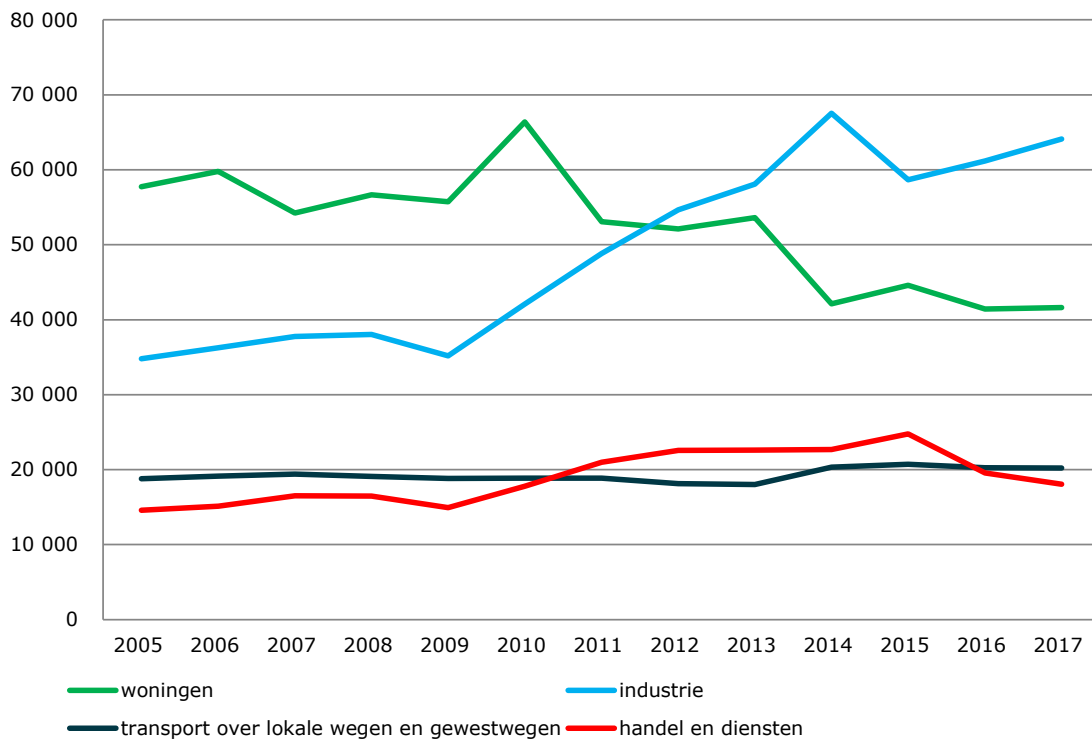
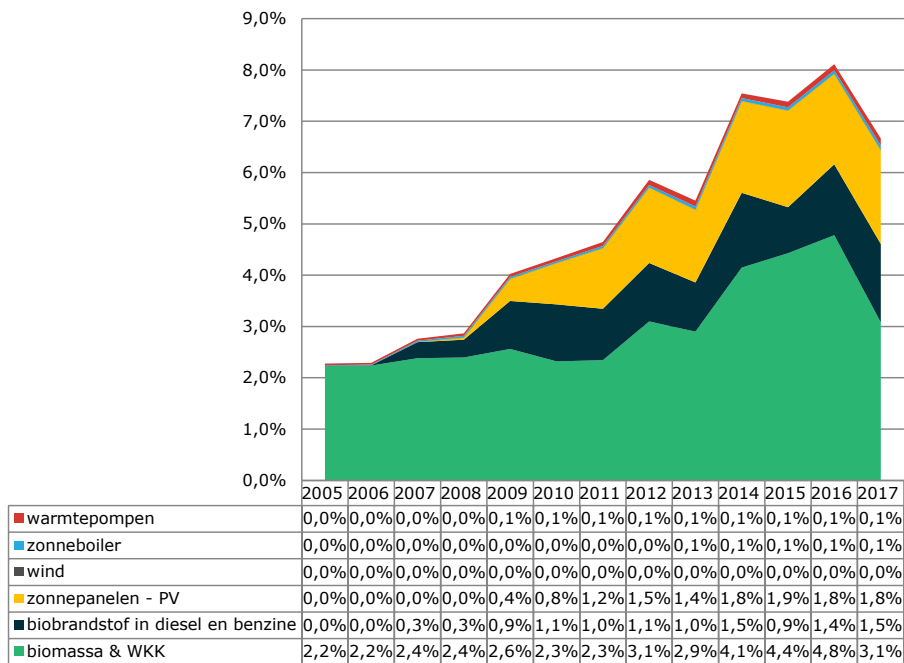
Energieverbruik 2005-2017/2019 +33%/+36%

Aandeel duurzame energie 2017/2019 6,7%/6,7%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

6.13. ZWEVEGEM

CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -9%/-10%

Trendlijn CO₂-uitstoot 2005-2017/2019 -1,7%/-4%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2005-2020: -20%

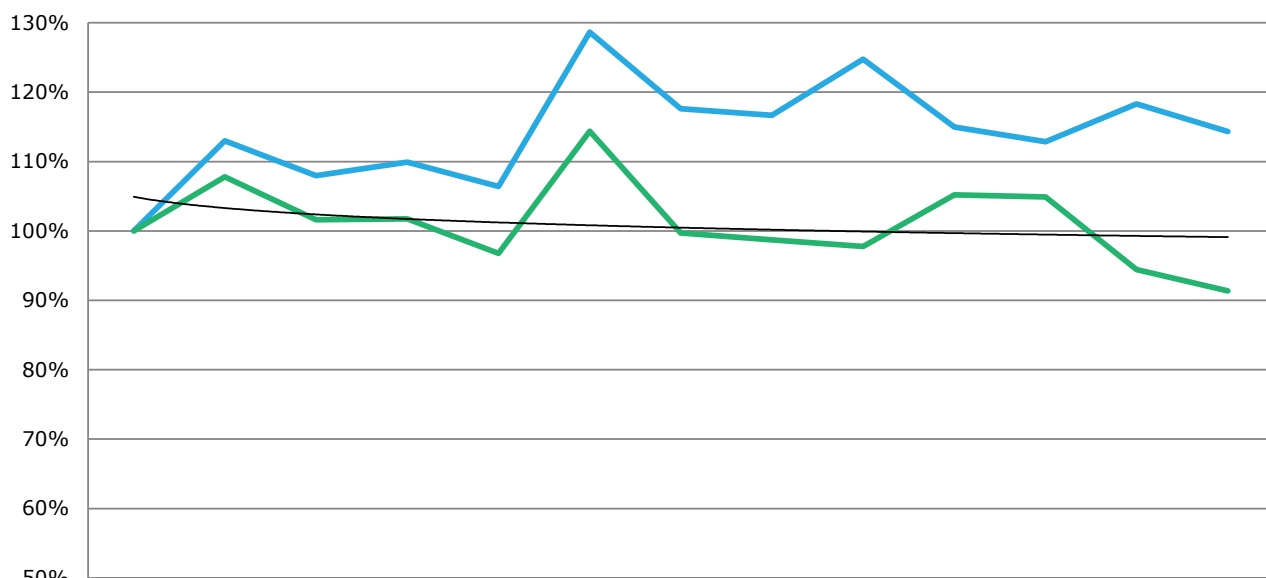

Energieverbruik 2005-2017/2019 +14%/+17%

Aandeel duurzame energie 2017/2019 9,2%/9,3%

doel Zuid-West-Vlaanderen 2020: 13%

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
evolutie energieverbruik	100%	113%	108%	110%	106%	129%	118%	117%	125%	115%	113%	118%	114%
evolutie CO2 totaal	100%	108%	102%	102%	97%	114%	100%	99%	98%	105%	105%	94%	91%

